

ნარინჯისფერი რთველი აქტიურ ფაზაში შევიდა

21 ნოემბრის მონაცემებით, მანდარინის ექსპორტმა 3,069 ტონა შეადგინა. გასულ წელს, ამავე პერიოდში, ექსპორტირებული 911 ტონა იყო.

წლებანდელი მოსავალი ერთ-ერთი საუკეთესოა, რაც ექსპორტის მეტ შესაძლებლობას იძლევა. ძირითად საექსპორტო ქვეყნებად კვლავ რჩება რუსეთი (1,645.5 ტ) და უკრაინა (1,137.2 ტ), ასევე ლატვია (39.9 ტ), სომხეთი (210.3 ტ), ყირგიზეთი (20.9 ტ), ყაზახეთი (15.0 ტ).

მანდარინზე საბითუმო ფასი 0.50-დან 0.80 ლარამდეა.

აჭარის მთავრობის ხელშეწყობით, აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ ციტრუსის რეალიზაციის საკოორდინაციო შტაბი გაიხსნა. შტაბის ფუნქციონირების ძირითადი მიზანი მანდარინის ჩაბარების პროცესის შეუფერხებელი მიმდინარეობის უზრუნველყოფაა.

საჭირო ინფორმაციის ოპერატიულად მისაღებად, ფუნქციონირებს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ცხელი ხაზიც (1501). 25 ნოემბრიდან დაიწყება არასტანდარტული მანდარინის სუბსიდირების პროგრამა. აჭარის მთავრობის გადაწყვეტილებით, სამრეწველო გადამამუშავების (არასტანდარტულ) 1 კგ სამრეწველო მანდარინზე 10 თეთრიანი თანადაფინანსება იქნება.

ახალი ამბები

გვ 2-5

- შანხაიში ჩინეთის საერთაშორისო იმპორტის გამოფენა და ქართული აგროსასურსათო პროდუქციის პავილიონი გაიხსნა
- საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოფიციალური ვიზიტით არგენტინისა და ურუგვაის რესპუბლიკებში იმყოფებოდა
- ლევან დავითაშვილი გორში ფერმერებს შეხვდა
- გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე გიორგი ხანიშვილი გურიაში იმყოფებოდა
- დადიანების სასახლეში ფერმერის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიება გაიმართა
- Agro/Food/Drink/Tech - მე-18 საერთაშორისო გამოფენა
- მთავრობამ სპირტიანი სასმელების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი დაადგინა

ქართული ღვინო

გვ 6-7

თბილისის ეროვნული პარკი

გვ 8

დაიხვავი ბუნება!

გვ 9

წარმატების ისტორიები

გვ 10-12

- „ქართული ზეთისხილის“ რთველი კახეთში კასპში რძის გადამამუშავებელი საწარმო შენდება
- ვანის რაიონში მდებარე ჩაის პლანტაციებს რეაბილიტაცია უტარდება
- მცხეთის რაიონში ახალი სასათბურე მეურნეობა მოეწყო
- იმერეთის რეგიონში რძის გადამამუშავებელი ახალი საწარმო ამოქმედდა
- წარმატებული ფერმერი ქალი ჯოჯოხოდან
- გზა ფეხბურთიდან წარმატებულ მეფუტკრემდე
- ხილის გადამამუშავებელი საწარმო „ხილარი“
- რაჭაში ხორცის გადამამუშავებელი ახალი საწარმო ამოქმედდა
- დმანისის, წალკის და ახალქალაქის მუნიციპალიტეტში რძის გადამამუშავებელი კოოპერაციული საწარმოები აშენდება
- ქვემო სამგორის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია მიმდინარეობს
- მდინარე შოლას არხის აღდგენით სამუშაოები მიმდინარეობს

საინჟინერო ინფორმაცია

გვ 13

მათარებულობა

საშირო ინფორმაცია

გვ 14-15

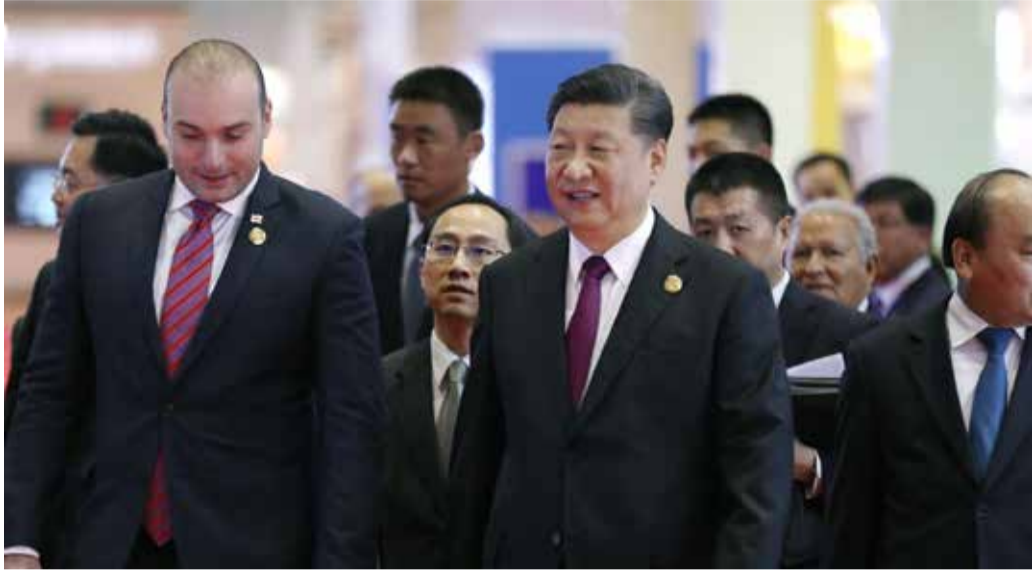

სიახლე

გვ 16

- გარემოს ეროვნული სააგენტო ატმოსფერულ ჰაერში ტყვიის შემცველობის განსაზღვრას საბავშვო ბაღებისა და სკოლების მიმდებარე ტერიტორიებზე იხვევს აგრძელებს.
- დისკუსია ჰაერის დაცვის პოლიტიკის შესახებ
- წყლის დონის მზომი ავტომატური მოწყობილობა მდინარე ნენსკრაზე
- ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებები მომავალ წელსაც გაგრძელდება

შანხაიში ჩინეთის საერთაშორისო იმპორტის გამოფენა გაიხსნა

შანხაიში ჩინეთის საერთაშორისო იმპორტის გამოფენა გაიხსნა, რომელშიც 50-ზე მეტი ქართული კომპანია მონაწილეობს.

გახსნის ცერემონიას საქართველოს პრემიერ-მინისტრი მამუკა ბახტაძე დაესწრო, რომელსაც ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის პრემიერდენტმა სი ძინპინმა უმასპინძლა.

პრემიერმა, ჩინეთის პრემიერდენტსა და გამოფენაში მონაწილე ქვეყნების დელეგაციების ხელმძღვანელებთან ერთად საგამოფენო სივრცე დაათვალიერა.

მთავრობის მეთაური ასევე იმყოფებოდა საერთაშორისო გამოფენის ქართულ პავილიონში, სადაც, ქართულ კომპანიებთან ერთად, წარმოდგენილია სააგენტოს “ანარმოე საქართველოში”, ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს, ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის, მთის კურორტების განვითარების კომპანიის, ღვინის ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს რკინიგზის სტენდები. ქართულ პავილიონში თავიანთი პროდუქცია ასევე წარმოდგენილი აქვთ დამწეები ბიზნესის წარმომადგენლებს, ე.წ სტარტაპერებს.

პრემიერ-მინისტრთან ერთად, შანხაიში საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრი გიორგი ქობულაია და გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი იმყოფებიან.

ლევან დავითაშვილმა შანხაიში ქართული პავილიონი გახსნა

ჩინეთში, ქალაქ შანხაიში საერთაშორისო იმპორტის გამოფენის (China International Import Expo - CIIE) ფარგლებში, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა კიდევ ერთი ქართული პავილიონი გახსნა.

პავილიონი ქართულ მხარეს სამი წლით საქართველოს საგარეო ვაჭრობის ასოციაციასა (GFTA) და უმსხვილეს ჩინურ კომპანიას (Greenland Holding Group) შორის თანამშრომლობის ფარგლებში გადაეცა.

პავილიონში წარმოდგენილია ქართული აგრო-სასურსათო პროდუქცია, რაც ჩინეთის უმსხვილეს ბაზარზე მათი ცნობადობის გაზრდას და, შესაბამისად, ექსპორტის პოტენციალის მაქსიმალურ გამოყენებას შეუწყობს ხელს.

„შანხაიში, იმპორტის საერთაშორისო გამოფენაზე ჩინეთის ხელისუფლებამ აბსოლუტურად ახალი ეკონომიკური ურთიერთობის დასაწყისი გამოაცხადა. ჩინეთის ხელისუფლება გეგმავს მნიშვნელოვნად გაზარდოს ქვეყანაში იმპორტი, რაც ქმნის შესაძლებლობას, რომ საქართველომ, ისევე, როგორც სხვა ქვეყნებმა, საკუთარი საექსპორტო შესაძლებლობების მაქსიმალური რეალიზაცია მოახდინოს. ამ რეალობის გათვალისწინებით, კიდევ უფრო დიდ მნიშვნელობას იძენს კომპანიის Greenland Holding Group მიერ ინიცირებული პლატფორმა, რომელიც ათეულობით ქვეყანას საშუალებას აძლევს საკუთარი პროდუქცია გააცნოს დამთვალიერებელს. ჩვენს მიერ გახსნილი ქართული პავილიონი ჩვენი პროდუქციის ექსპორტის ზრდის მნიშვნელოვან წინაპირობას

ქმნის“, - აღნიშნა ლევან დავითაშვილმა ქართული პავილიონის გახსნის ღონისძიებაზე. დელეგაციის ღვინის კომპანიის გენერალური დირექტორის, შალა დელაძის განცხადებით, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა ქართული ღვინისთვის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ბაზარია და უკვე არსებობს ქართული პროდუქციის იმპორტის ზრდისთვის ძალიან დიდი გეგმების საფუძველი.

შანხაიში, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი საერთაშორისო იმპორტის გამოფენის გახსნის ცერემონიაში საქართველოს პრემიერ-მინისტრთან მამუკა ბახტაძესთან და საქართველოს სამთავრობო დელეგაციის სხვა წევრებთან ერთად მონაწილეობდა. ქართულ მხარეს ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკაში პრემიერდენტმა სი ძინპინმა უმასპინძლა.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ საქართველოს სამთავრობო დელეგაციის შანხაიში ვიზიტის ფარგლებში გამართულ შეხვედრებზე ხაზი გაესვა იმ ფაქტს, რომ საქართველო არის რეგიონში პირველი ქვეყანა, რომელსაც თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ შეთანხმებები აქვს ჩინეთთან და რომ ჩინური კომპანიების ინტერესი საქართველოში ინვესტიციების განხორციელების კუთხით სტაბილურად მზარდია.

საერთაშორისო იმპორტის გამოფენაში, რომელიც შანხაიში 10 ნოემბერს დასრულდა, 50-ზე მეტი ქართული კომპანია, მათ შორის ღვინისა და სხვა აგრო-სასურსათო პროდუქციის მწარმოებელი მონაწილეობდა, რომლებიც დამთვალიერებელს საქართველოში არსებული ბიზნესგარემო და საექსპორტო პოტენციალი გააცნეს.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი ოფიციალური ვიზიტით არგენტინისა და ურუგვაის რესპუბლიკებში იმყოფებოდა.

ვიზიტის ფარგლებში, მინისტრმა, საქართველოს დელეგაციის წევრებთან ერთად, მნიშვნელოვანი შეხვედრები გამართა.

• შეხვედრა გამართა არგენტინის სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო მდივნის მოვალეობის შემსრულებელთან, სანტიაგო დელ სოლარისთან.

მხარეებმა საქართველოსა და არგენტინას შორის სოფლის მეურნეობის დარგში სამომავლო თანამშრომლობის კონკრეტულ მიმართულებებსა და პოტენციალზე ისაუბრეს.

საქართველო-არგენტინას შორის გაფორმდა თანამშრომლობის მემორანდუმი, რაც ქმნის შესაძლებლობას, განხორციელდეს ერთობლივი პროექტები.

• ბუენოს აირესის ავტონომიური ქალაქის პარლამენტში ლევან დავითაშვილი დელაქალაქის საპატიო სტუმრის სიგელით დააჯილდოვეს. აღნიშნული ინიციატივა ეკუთვნოდა პარლამენტის წევრს, ემეკილ ფერნანდეს ლანგანს. აღსანიშნავია, რომ ლევან დავითაშვილი პირველი ოფიციალური პირია, ვისაც აღნიშნული ჯილდო გადაეცა.

ქართული დელეგაციის ვიზიტი ემსახურებოდა კონკრეტულ მიზანს, რომ მთავრობის ხელშეწყობით, კერძო სექტორის წარმომადგენლებს საშუალება მიეცეთ, გააფართოონ მოქმედების არეალი და გაზარდონ სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობებით მიღებული სარგებელი ქვეყნის კეთილდღეობისა და ცხოვრების დონის ამაღლებისთვის.

• მინისტრის მსხვილ მწარმოებელთა და ექსპორტიორთა მხარდაჭერ

ორგანიზაცია LA RURAL-ის პრეზიდენტ, დანიელ პელეგრინასთან შეხვედრის ფარგლებში, მხარეებმა საქართველოსა და არგენტინას შორის სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების გააქტიურების შესაძლებლობები განიხილეს.

შეხვედრა გამართა სოფლის მეურნეობის ექსპერიმენტული ტექნოლოგიების რეგიონულ კონსორციუმის (CREA) დირექტორატთან, სადაც განიხილეს წარმოებისა და მოსავლიანობის გაზრდის მიზნით ინოვაციური მიდგომების როლი და გამოცდილების გაზიარების მნიშვნელობა.

შეხვედრა გამართა არგენტინის სოფლის მეურნეობის ეროვნულ ინსტიტუტში (INTA). აღნიშნული ორგანიზაცია პასუხისმგებელია

სასოფლო-სამეურნეო ექსტენციის სერვისების ფერმერებისთვის ეფექტიან მიწოდებასა და ნიადაგების დეგრადაციის შემცირებაზე, ახალი ჯიშების გამოყვანაზე და არსებული გენეტიკური მასალის გაუმჯობესებაზე. ასევე, საძოვრების მართვაზე, ბიომრავალფეროვნების - ტყის, კლიმატის და გარემოსდაცვითი მიმართულებით ქვეყანაზე არსებული სიტუაციის მართვაზე.

• გარემოს დაცვისა და მდგრადი განვითარების სახელმწიფო მდივანთან, სერხიო ბერგმანთან შეხვედრისას, მხარეებმა ორ ქვეყანას შორის გარემოსდაცვითი მიმართულებით არსებული საკითხები განიხილეს და ხაზი გაუსვეს მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელების მნიშვნელობას ეროვნული პოლიტიკის შემუშავებაში. ასევე აღნიშნული იქნა, პარიზის შეთანხმებით ქვეყნების მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების აუცილებლობა.

ვიზიტის ფარგლებში, მნიშვნელოვანი შეხვედრები გამართა ურუგვაის რესპუბლიკის დელაქალაქ მონტევიდეოშიც.

• ურუგვაის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელ არიელ ბერგამინოსთან შეხვედრისას, მხარეებმა ხაზი გაუსვეს მთავრობებს შორის თანამშრომლობის გაღრმავების აუცილებლობას და კერძო სექტორისთვის ხელსაყრელი პირობების შექმნას, რაც ქვეყნებს საშუალებას მისცემს გაააქტიუროს სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობები და გაზარდოს ორ ქვეყანას შორის არსებული ტვირთბრუნვა.

ურუგვაი დაინტერესებულია საქართველოსთან მესაქონლეობის, აკვაკულტურის, ღვინის, ბიომრავალფეროვნებისა და დაცული ტერიტორიების კუთხით თანამშრომლობის გაღრმავებით.

• მესაქონლეობის, სოფლის მეურნეობისა და მეთევზეობის მინისტრთან, ენსო ბენეჩისთან შეხვედრისას, მხარეებმა განიხილეს ორ ქვეყანას შორის სოფლის მეურნეობის დარგში კონკრეტული თანამშრომლობის პროექტები - კერძოდ, მეცხოველეობის, ღვინის, მარცვლეულისა და აკვაკულტურის მიმართულებით თანამშრომლობის დაწყება. მეცხოველეობის დარგში არსებული საკითხების დარეგულირების მიზნით, გაფორმდა თანამშრომლობის მემორანდუმი. ენსო ბენეჩი აღნიშნა, რომ ეს პირველი ოფიციალური ვიზიტია ქართველი კოლეგის ლათინური ამერიკის ქვეყნებში, რაც სავაჭრო-ეკონომიკური მიმართულებით ახალი ეტაპის დაწყებას გულისხმობს.

• შეხვედრა გამართა ურუგვაის ხორცის ინსტიტუტის პრეზიდენტთან, ფედერიკო სტაინჰამთან. აღნიშნული ინსტიტუტი ქვეყანაში პასუხისმგებელია პროდუქციის ხარისხის კონტროლზე, ხორცის მიკვლევადობის სისტემის ფუნქციონირებაზე და საექსპორტო პროდუქციის ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებულ პროცედურების განხორციელებაზე.

მხარეებმა მზადყოფნა გამოთქვეს, დაცული ტერიტორიების მართვის საუკეთესო პრაქტიკის გამოცდილება ერთმანეთს გაუზიარონ.

• ურუგვაის რძის მწარმოებელთა ეროვნული კოოპერატივის (CONAPROLE) პრეზიდენტთან, ალვარო ამბროსი მარტინესთან შეხვედრისას, ლევან დავითაშვილმა აღნიშნა, რომ სოფლის მეურნეობის მიმართულებით მესაქონლეობა ურუგვაის რესპუბლიკის ძლიერი მხარეა და აღნიშნულ სექტორში თანამშრომლობის გაფართოება მნიშვნელოვანია. ქვეყანის სტრატეგიული მდებარეობა, ვეტერი-

ნარული კეთილსამედიცინის კუთხით არსებული მდგომარეობა, საძოვრები და ევროკავშირთან მიახლოების საკანონმდებლო პროგრამა, ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტის წარმოების შესაძლებლობას იძლევა და საქართველოს აძლევს საშუალებას განახორციელოს როგორც იმპორტი, ისე ექსპორტი და გახდეს რეგიონული ჰაბი, რაც პარტნიორ ქვეყნებს გაუადვილებს წვდომას მსოფლიოს უმსხვილეს ბაზრებზე.

შეხვედრის დასასრულს, მხარეებმა განსაზღვრეს მიზანი, რომ პოლიტიკურ დონეზე მიღებული შედეგების მერე, კერძო სექტორს ექნება შესაძლებლობა კონკრეტული კომერციული თანამშრომლობის პირობებზე შეთანხმდნენ.

• ურუგვაის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელ არიელ ბერგამინოსთან შეხვედრისას, მხარეებმა ხაზი გაუსვეს მთავრობებს შორის თანამშრომლობის გაღრმავების აუცილებლობას და კერძო სექტორისთვის ხელსაყრელი პირობების შექმნას, რაც ქვეყნებს საშუალებას მისცემს გაააქტიუროს სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობები და გაზარდოს ორ ქვეყანას შორის არსებული ტვირთბრუნვა.

ურუგვაი დაინტერესებულია საქართველოსთან მესაქონლეობის, აკვაკულტურის, ღვინის, ბიომრავალფეროვნებისა და დაცული ტერიტორიების კუთხით თანამშრომლობის გაღრმავებით.

• მესაქონლეობის, სოფლის მეურნეობისა და მეთევზეობის მინისტრთან, ენსო ბენეჩისთან შეხვედრისას, მხარეებმა განიხილეს ორ ქვეყანას შორის სოფლის მეურნეობის დარგში კონკრეტული თანამშრომლობის პროექტები - კერძოდ, მეცხოველეობის, ღვინის, მარცვლეულისა და აკვაკულტურის მიმართულებით თანამშრომლობის დაწყება. მეცხოველეობის დარგში არსებული საკითხების დარეგულირების მიზნით, გაფორმდა თანამშრომლობის მემორანდუმი. ენსო ბენეჩი აღნიშნა, რომ ეს პირველი ოფიციალური ვიზიტია ქართველი კოლეგის ლათინური ამერიკის ქვეყნებში, რაც სავაჭრო-ეკონომიკური მიმართულებით ახალი ეტაპის დაწყებას გულისხმობს.

• შეხვედრა გამართა ურუგვაის ხორცის ინსტიტუტის პრეზიდენტთან, ფედერიკო სტაინჰამთან. აღნიშნული ინსტიტუტი ქვეყანაში პასუხისმგებელია პროდუქციის ხარისხის კონტროლზე, ხორცის მიკვლევადობის სისტემის ფუნქციონირებაზე და საექსპორტო პროდუქციის ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებულ პროცედურების განხორციელებაზე.

მხარეებმა მზადყოფნა გამოთქვეს, დაცული ტერიტორიების მართვის საუკეთესო პრაქტიკის გამოცდილება ერთმანეთს გაუზიარონ.

• ურუგვაის რძის მწარმოებელთა ეროვნული კოოპერატივის (CONAPROLE) პრეზიდენტთან, ალვარო ამბროსი მარტინესთან შეხვედრისას, ლევან დავითაშვილმა აღნიშნა, რომ სოფლის მეურნეობის მიმართულებით მესაქონლეობა ურუგვაის რესპუბლიკის ძლიერი მხარეა და აღნიშნულ სექტორში თანამშრომლობის გაფართოება მნიშვნელოვანია. ქვეყანის სტრატეგიული მდებარეობა, ვეტერი-

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი ქალაქ გორში ფერმერებს შეხვდა, სადაც მიმდინარე პროექტებზე, სამომავლო გეგმებსა და სამინისტროს პოლიტიკაზე ისაუბრა.

მინისტრმა რეგიონში მელიორაციაში განხორციელებულ პროექტებზე ისაუბრა და აღნიშნა, რომ 2012 წლიდან დღემდე შიდა ქართლის რეგიონში დასრულდა სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის 54 სარეაბილიტაციო პროექტი, რაშიც, ჯამურად, 36 მილიონზე მეტი დაიხარჯა. შედეგად კი, წყალუმურნველყოფილია 11 547 ჰექტარი.

არაერთი პროექტი განხორციელდა სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ხელშეწყობის თვალსაზრისით. კერძოდ, მცირეგაბარითანი აგროტექნიკით აღჭურვის პროგრამის ფარგლებში, შიდა ქართლის რეგიონში 47 სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივს ღირებულების 24 %-ად 65 აგროკომპლექტი და 10 ხელის სათესი გადაეცა. მეფუტკრეობის სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდაჭერის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში კი, 6 სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივს 30%-იანი თანადაფინანსებით გადაეცათ 454 სკა. მნიშვნელოვანია რძის გადამამუშავებელი კოოპერაციული საწარმოს

მშენებლობა, რომელიც სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში ხორციელდება.

ლევან დავითაშვილის განცხადებით, 2012 წლიდან სახელმწიფოს მხარდაჭერით, ფერმერებისა და მეწარმეებისთვის ხელმისაწვდომი გახდა შეღავათიანი ფინანსური რესურსი. „შეღავათიანი აგროკრედიტის“ პროექტის ფარგლებში გაიცა 1 მილიარდ 240 მილიონი ლარის და 247 მილიონი დოლარის 32,600-ზე მეტი სესხი, რის შედეგადაც, ამოქმედდა 180 ახალი და გადაიარაღდა 880 საწარმო.

პროგრამის „დანერგე მომავალი“ ფარგლებში,

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე გიორგი ხანიშვილი, გურიის გუბერნატორთან, ზურაბ ნასარაიასთან და ლანჩხუთი-ჩოხატაურის მაჟორიტარ დეპუტატთან, ნინო წილოსანთან ერთად, ფერმერებს შეხვდა და რეგიონში 2012 წლიდან დღემდე განხორციელებული პროექტების შედეგები გააცნო.

გიორგი ხანიშვილმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ სახელმწიფოს მიერ ყველა მხარდამჭერი ღონისძიება გათვლილია დარგის განვითარების ხელშეწყობაზე, რაც ფერმერებსა და მეწარმეებს საშუალებას აძლევს, კონკურენტუნარიანი პროდუქცია აწარმოონ და ეკონომიკური მდგომარეობა გაიუმჯობესონ.

მინისტრის მოადგილის განცხადებით, სახელმწიფოს მხარდაჭერით, ფერმერებისა და მეწარმეებისთვის ხელმისაწვდომი გახდა შეღავათიანი ფინანსური რესურსი, რომლის ფარგლებშიც 15 ათასზე მეტმა პირმა ისარგებლა

შეღავათიანი აგროკრედიტით. რის შედეგადაც, ამოქმედდა 180 ახალი და გადაიარაღდა 880 საწარმო. კერძოდ გურიის რეგიონში, დღის მდგომარეობით, გაცემულია 200-ზე მეტი სესხი, რომელიც მესაქონლეობის, მეხაღებლის, მეფუტკრეობის და მეფუტკრეობის განვითარებას ხმარდება. სახელმწიფოს მხარდაჭერით გახსნილია 7 ახალი და გაფართოებულია 7 საწარმო. შექმნილია ჩაის, ხილის და თხილის გადამამუშავებელი საწარმოები.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ბოლო ორი წლის განმავლობაში, რეგიონში ერთ-

გაშენებულია 5,600 ჰა-ზე მეტი მრავალწლოვანი ხეხილის ბაღი. სახელმწიფოს მხრიდან თანადაფინანსების ოდენობამ 29 მილიონ ლარს გადააჭარბა. პროექტის ამოქმედებით, ამორტიზებული ბაღები განახლდა.

მინისტრის განცხადებით, ფერმერებს, მთელი ქვეყნის მასშტაბით შესაძლებლობა აქვთ ისარგებლონ „აგროწარმოების ხელშეწყობის პროგრამით“, რომელიც ბაზარზე წვდომის და მოქნილობის პროექტის“ (AMMAR) მხარდაჭერით ხორციელდება. პროგრამას სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD) და გლობალური გარემოს დაცვის ფონდი (GEF) აფინანსებს. პროგრამით გათვალისწინებული სახელმწიფო თანადაფინანსება შეადგენს წარმოდგენილი პროექტის ჯამური ღირებულების 40%-ს, ხოლო ბენეფიციარის თანამონაწილეობა - 60% -ს.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ აგროდაზღვევის პროექტი ეფექტიანი ინსტრუმენტია სტიქიური მოვლენების შემთხვევაში ზარალის

თავიდან ასაცილებლად. სახელმწიფოს მხრიდან ამ მიმართულებით მხარდაჭერა ფერმერებს საშუალებას აძლევს, მაქსიმალურად შეამცირონ ის რისკები, რაც აგრარულ დარგში საქმიანობას ახლავს თან. მიმდინარე წელს აგროდაზღვევის პროექტში სახელმწიფოს მხრიდან სადაზღვევო პოლისის შესყიდვაზე თანამონაწილეობა ყველა კულტურაზე 70%, ხოლო ვაზზე 50%-ია. 2018 წლის სექტემბრის მონაცემებით, საქართველოს მასშტაბით, აგროდაზღვევის პროექტის ფარგლებში, გაცემულია 12,170 პოლისი; პროექტში ჩართულია 7,460 ბენეფიციარი; სახელმწიფოს მხრიდან სადაზღვევო პრემიის სუბსიდიის თანხამ 4,395,237 ლარი შეადგინა. დაზღვეულია 11,432 ჰა ფართობი მიწის ნაკვეთი, ხოლო მოსავლის ღირებულება, ჯამში, 84,929,988 ლარია.

ასევე ხორციელდება სოფლად ახალგაზრდა მეწარმეების მხარდაჭერის პროგრამა - „ახალგაზრდა მეწარმე“, რომელიც განკუთვნილია საქართველოს მოქალაქეობის მქონე ახალგაზრდებისთვის, რომელთაც სურთ ბიზნეს საქმიანობის განხორციელება საქართველოში.

შეხვედრა ქალაქ გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დარბაზში გაიმართა, რომელსაც გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე გიორგი ხანიშვილი და მხარის გუბერნატორი გიორგი ხოჭევანიშვილიც ესწრებოდნენ.

ერთი მთავარი გამოწვევა, აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლაა. სახელმწიფოს მიერ ფერმერების აქტიური ჩართულობით დაგეგმილი ღონისძიებების მთავარი მიზანი სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დაზიანებისა და მიყენებული ზარალის მინიმუმამდე დაყვანაა. აღნიშნულის გათვალისწინებით, გურიის რეგიონში თერმული ნისლით დამუშავდა 139 350 ჰა ფართობი, ცივი შესხურებით - 17 629 ჰა, 7030,7 ჰა -სატრაქტორე და 600 ჰა სამაჩხანე აგრეგატით.

გურიის გუბერნატორის ზურაბ ნასარაიას განცხადებით, ფაროსანასთან ბრძოლა მომავალ

წელსაც აქტიურად გაგრძელდება.

„ფერმერებს გავაცანით ის ღონისძიებები რაც იგეგმება, ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის მიმართულებით. ვესაუბრეთ იმ დეტალებზე, თუ რა პერიოდულობით უნდა მოხდეს კონკრეტული კულტურების, ჯიშების მოვლა-პატრონობა, რათა მოსავალი გვექნოდეს კარგი“, - განაცხადა ზურაბ ნასარაიამ.

ლანჩხუთისა და ჩოხატაურის მაჟორიტარმა დეპუტატმა, ნინო წილოსანმა ყურადღება რეგიონის ეკონომიკური განვითარების კუთხით სოფლის მეურნეობის პროექტებში ადგილობრივების აქტიურ ჩართულობაზე გაამახვილა.

ქ. ზუგდიდში, დადიანების სასახლეში, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი ფერმერის დღისადმი მიძღვნილ ღონისძიებას დაესწრო.

„ფერმერთა დღის აღნიშვნა შემოდგომის დასასრულს სიმბოლურია, რადგან ამ დროს მეურნე საკუთარი შრომის შედეგს აჯამებს“, - აღნიშნა სიტყვით გამოსვლისას მინისტრმა.

„ფერმერის დღე 2015 წლიდან აღინიშნება და ფერმერებს სტიმულს აძლევს; მათი შრომა ფასდება, ისინი ერთმანეთს საკუთარ წარმატებას უზიარებენ, საუკეთესოები კი, ჯილდოვდებიან. ვფიქრობ, ეს ტრადიცია გაგრძელდება მომავალშიც. წელს ეს დღე პირველად აღინიშნეთ რეგიონში, სამეგრელოში, უკვე ვიცით, რომ მომავალ წელს ამ დღეს ფერმერებს შიდა ქართლში შევხვდებით. სახელმწიფო ქმნის ინსტრუმენტებს იმისათვის, რომ ფერმერმა ნაკლები დანახარჯით, უფრო მერი კონკურენტუნარიანი პროდუქცია შექმნას და მეტი შემოსავალი მიიღოს. მაგლობას ვუხდით თითოეულ ფერმერს განუვლი შრომისთვის და შემართებისთვის. მაგლობას ვუხდით ფერმერთა ასოციაციას იმისთვის, რომ ასეთ არაჩვეულებრივ გარემოში ხდება ამ დღის აღნიშვნა“, - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა.

ფერმერის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიება

საქართველოს ფერმერთა ასოციაციის ორგანიზებით გაიმართა. ღონისძიებაზე 23 ფერმერი დაჯილდოვდა. ასოციაციის თავმჯდომარის, ნინო ზამბახიძის თქმით, დადიანების სასახლის ეზოში ამ ღონისძიების ჩატარებას ერთგვარი სიმბოლური დატვირთვა აქვს.

ფერმერთა დღე 2015 წელს, მაშინდელი სოფლის მეურნეობის მინისტრის, დღეს კი, პარლამენტის აგრარული კომიტეტის თავმჯდომარის, ოთარ დანელიას ინიციატივით დაწესდა.

წელს, დადიანების სასახლეში გამართულ ღონისძიებას 400-მდე ფერმერი და მოწვეული სტუმრები, მათ შორის, შს მინისტრი გიორგი გახარია, რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის მინისტრი მაია ცციტიშვილი, ეკონომიკის მინისტრი გიორგი ქობალია, სამეგრელო-ზემო სვანეთის გუბერნატორი ალექსანდრე მონწერელია, ასევე, აღმასრულებელი, საკანონმდებლო ორგანოებისა და ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლები დაესწრნენ.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველმა მოადგილემ, ნოდარ კერესელიძემ სოფლის მეურნეობის, კვების მრეწველობის, გადამამუშავებელი და შემფუთველი ტექნოლოგიების (Agro/Food/Drink/Tech) მე-18 საერთაშორისო გამოფენა მისასალმებელი სიტყვით გახსნა.

როგორც მინისტრის პირველმა მოადგილემ აღნიშნა, სოფლის მეურნეობის, კვების მრეწველობის, გადამამუშავებელი და შემფუთველი ტექნოლოგიების საერთაშორისო გამოფენის მიზანია საქართველოსა და კავკასიის რეგიონში ინდუსტრიის განვითარებას და ქვეყნის ეკონომიკურ წინსვლას შეუწყოს ხელი უცხოური კომპანიების ბაზარზე შემოყვანით და ადგილობრივ კომპანიებთან დაკავშირებით. გამოფენის მონაწილეებს სიტყვით მიმართეს იტალიის და პოლონეთის საგანგებო და სრულუფლებიანმა ელჩებმა საქართველოში. გამოფენაზე წარმოდგენილია სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა, მანქანა-დანადგარები, ტარა და შესაფუთი მასალები, სასათბურე მეურნეობის ტექნოლოგიები და აღჭურვილობა, სარწყავი სისტემები, ლაბორატორიული აღჭურვილობა, სარგავი და სათესლე მასალები, სასუქი და პესტიციდები, საკონსულტაციო

მომსახურება და თანამედროვე ტექნოლოგიები. აღსანიშნავია, რომ საერთაშორისო გამოფენაში მონაწილეობას 14 ქვეყნის 120-ზე მეტი კომპანია იღებს. მათ შორის, ბელარუსი მწარმოებლები. გამოფენის ფარგლებში, ნოდარ კერესელიძემ ბელარუსის ნაციონალური პავილიონი საზეიმოდ გახსნა და დაათვალიერა. ნაციონალურ პავილიონში წარმოდგენილია უმსხვილესი ეროვნული საკონდიტრო საწარმოები, ძეხვეულის, ბავშვთა კვებისა და სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის მწარმოებელი კომპანიები. გამოფენა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მხარდაჭერით და საგამოფენო ცენტრის „ექსპო ჯორჯია“ ორგანიზებით იმართება. გამოფენა „ექსპო ჯორჯიას“ მე-11 პავილიონში გაიხსნა და 3 დღის განმავლობაში, 10:00-დან 18:00 საათამდე იმუშავებს.

ახალი რეგულაცია

მთავრობამ სპირტიანი სასმელების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი დაადგინა

საქართველოს მთავრობამ სპირტიანი სასმელების შესახებ ახალი ტექნიკური რეგლამენტი დაადგინა, რომელიც განსაზღვრავს მოთხოვნებს სპირტიანი სასმელების დასახელებების, აღწერის, წარდგენისა და ეტიკეტების შესახებ და აწესრიგებს ბიზნეს-პერატორის მიერ სპირტიანი სასმელების წარმოების, ბაზარზე განთავსებისა და წარდგენის პირობებს.

ახალი რეგლამენტი არ ეხება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ყურძნისეული წარმოშობის სპირტიან სასმელებს. რეგლამენტით რეგულაციები წესდება სპირტიანი სასმელების იმ კატეგორიებზე, რომელიც მზადდება ხილის ჩენჩოსგან, კურკოვანი ან უკურკო ხილისგან, კენკროვნების ან ბოსტნეულის სპირტისგან, თაფლისა და სხვა ნედლეულისაგან.

წარდგენილი პროექტით დადგენილი მოთხოვნები ყველა ბიზნესოპერატორზე ვრცელდება. ტექნიკური რეგლამენტი მიზნად ისახავს სპირტიანი სასმელების წარმოების, გადამამუშავების, დისტრიბუციის ეტაპებზე რეგულირების ერთიანი პრინციპების განსაზღვრას და მომხმარებელთა უფლებების დაცვას.

აიკრძალა სპირტიანი სასმელების ბაზარზე განთავსება ან რეალიზაცია ისეთ ჭურჭელში, რომელიც დახურულია ფოლგის ან ტყვიის კაფსულების შემცველი თავსახურით ან საცობით. განისაზღვრა დადგენილების ამოქმედების ვადა 2019 წლის პირველი აპრილიდან. ბიზნესოპერატორების ინტერესებიდან გამომდინარე, იმ სპირტიანი სასმელების განთავსება ბაზარზე, რომელიც არ შეესაბამება ამ დადგენილებით განსაზღვრულ მოთხოვნებს, დაშვებულია 2020 წლის პირველ იანვრამდე.

ამერიკელი სოპელიანების ვიზიტი

1-7 ოქტომბერს, ღვინის მაგისტრი ლიზა გრანიკი, ამერიკელ სოპელიანებთან ერთად, საქართველოში იმყოფებოდა.

ტურის ფარგლებში, ამერიკელი სტუმრები ღვინის მწარმოებელ 20-მდე კომპანიასა და მარანს ეწვივნენ ქართლსა და კახეთში. ღვინის ტურის ერთ-ერთი დღე ქვემო ქართლს დაეთმო, რომელიც საქართველოს მეღვინეობის ერთ-ერთი გამორჩეული რეგიონია. ამ მხარეში განსაკუთრებით აღსანიშნავია ბოლნისის მუნიციპალიტეტი, სადაც დღეისთვის ქვევრში ღვინოს 25 მცირე ღვინის მარანი აწარმოებს. ბოლნისში სტუმრები რამდენიმე მწარმოებლის ღვინოებს გაეცნენ. ღვინის მაგისტრზე და სოპელიანებზე რეგიონის ღვინოებმა დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. ლიზა გრანიკის შეფასებით, ბოლნისში წარმოდგენილი ღვინოებიდან განსაკუთრებით გამორჩეულია რქანთელი და თავკვერი.

ქართული ღვინის ფესტივალი

ქართული ღვინის ფესტივალი პონგ-კონგსა და შანხაიში გაიმართა.

ღვინის ეროვნული სააგენტოს კონტრაქტორი კომპანიის „Meiburg Wine Media“ მიერ ორგანიზებულ ღონისძიებაში ქართული ღვინის მწარმოებელი 17 კომპანია მონაწილეობდა. ფესტივალს „Meiburg Wine Media“-ის მმართველი, ღვინის მაგისტრი დებრა მეიბურგი უძღვებოდა, რომელიც სტუმრებს ქართული ღვინის დაგემოვნების პარალელურად, მის კულტურასა და ისტორიას, ასევე თანამედროვე ქართული ღვინის ინდუსტრიას აცნობდა. ფესტივალი განსაკუთრებული ხალხმრავლობით გამოირჩეოდა.

ქართული ღვინის დეგუსტაცია პოლონეთში

21 ოქტომბერს ქართული ღვინის დეგუსტაცია პოლონეთის ქალაქ კრაკოვში, კულინარიის ფესტივალზე - „Najedzeni Fest“ - გაიმართა.

ფესტივალი განსაკუთრებული პოპულარობით სარგებლობს კრაკოვში და იქ მოწყობილ ქართულ კუთხეში ყველა ის ღვინო იყო წარმოდგენილი, რომლის იმპორტაც საქართველოდან პოლონეთში ხორციელდება. ამჟამად საქართველოდან პოლონეთში ღვინის ექსპორტს 40-ზე მეტი კომპანია ახორციელებს. ფესტივალზე ქართული ღვინის წარდგენა, ღვინის ეროვნული სააგენტოს კონტრაქტორი კომპანიის „Malinova“ ორგანიზებით გაიმართა.

ქართული ღვინის წარდგენა ლონდონში

30 ოქტომბერს, დიდი ბრიტანეთის დედაქალაქ ლონდონში ღვინის ინდუსტრიისა და მედიის წარმომადგენლებისთვის ქართული ღვინის დეგუსტაცია გაიმართა.

ღონისძიება ღვინის ეროვნული სააგენტოს კონტრაქტორი კომპანიის „Swirl Wine Group“ ორგანიზებით მოეწყო და მასზე კლასიკური და ტრადიციული ქართული მეთოდებით დამზადებული სხვადასხვა დასახელების ღვინო იყო წარმოდგენილი. დეგუსტაციას უძღვებოდა „Swirl Wine Group“-ის ხელმძღვანელი, ბრიტანელი ღვინის მაგისტრი სარა ებოტი (Sarah Abbott). მისი შეფასებით, ქართული ღვინისთვის მიმდინარე წელი დიდ ბრიტანეთში წარმატებული იყო.

ქართული ღვინის წარდგენა იაპონიაში

30 ოქტომბერს, იაპონიის ქალაქ მაცუიაში ქართული ღვინის დეგუსტაცია ღვინის ეროვნული სააგენტოს კონტრაქტორი მარკეტინგული კომპანიის „Red Bridge“ ორგანიზებით გაიმართა.

ქართული ღვინის წარდგენას „Red Bridge“-ის ხელმძღვანელი, ღვინის მაგისტრი, კუნიჩი ოჰაში უძღვებოდა. ღვინის მოხმარების კუთხით, მაცუიაში არის ლიდერი ქალაქი რეგიონში. დეგუსტაციას 60-მდე ადგილობრივი ღვინის იმპორტიორი, დისტრიბუტორი და რესტორნების ქსელების წარმომადგენელი დაესწრო. კუნიჩი ოჰაში, რომელიც ითვლება „ქართული ღვინის ელჩად“ იაპონიაში, ადგილობრივ პროფესიონალებს 7 დასახელების ქართული ღვინო წარუდგინა. იაპონია ქართული ღვინის ერთ-ერთი სტრატეგიული ბაზარია, სადაც მიმდინარე წლის 9 თვის მონაცემებით ექსპორტირებულია 170 ათასზე მეტი ბოთლი ღვინო, რაც 68%-ით აღემატება გასული წლის ამავე პერიოდის მაჩვენებელს.

ქართული ღვინის ექსპორტი

სსიპ ღვინის ეროვნული სააგენტოს მონაცემებით, 2018 წლის იანვარ-ოქტომბერში საქართველოდან მსოფლიოს 53 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 68,3 მლნ-მდე ბოთლი ღვინო (0,75 ლ), რაც 12%-ით აღემატება 2017 წლის ამავე პერიოდის მაჩვენებელს. ექსპორტირებული ღვინის ღირებულება 162 მლნ აშშ დოლარია, ზრდამ გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 20% შეადგინა.

ექსპორტიორი ქვეყნების პირველი ხუთეულია:

რუსეთი (42344328), უკრაინა (8346700), ჩინეთი (5410667), ყაზახეთი (3112202) და პოლონეთი (2788029).

ამასთან, იანვარ-ოქტომბერში საქართველოდან მსოფლიოს 22 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 15,7 მლნ ბოთლი (0,5 ლ) ბრენდი, რაც 15%-ით აღემატება გასული წლის 10 თვის მონაცემებს. ბრენდის ექსპორტით მიღებულმა შემოსავლებმა 32,2 მლნ აშშ დოლარს მიაღწია - ზრდამ 8% შეადგინა.

ექსპორტი გაზრდილია ქართული ღვინის სტრატეგიულ ბაზრებზე:

იაპონია - 50% (199997 ბოთლი), პოლონეთი - 30% (2788029), დიდი ბრიტანეთი 50% (103724) და აშშ - 1% (399054); ასევე ევროპისა და ამერიკის მიმართულებით: რუმინეთი - 477% (99774), ჩეხეთი - 70% (33450), ნიდერლანდები - 39% (63951), საფრანგეთი - 15% (113297), ესტონეთი - 12% (464792), ლატვია - 12% (1427836), ლიეტუვა - 7% (366552), გერმანია - 3% (378954) და ა.შ.; ასევე ტრადიციულ ბაზრებსა და აზიის მიმართულებით: თურქმენეთი - 102% (135294), მონღოლეთი - 44% (162390), ყირგიზეთი - 37% (179610), უკრაინა - 34% (8346700), ყაზახეთი - 16% (3112202), რუსეთი - 10% (42344328), ბელარუსი - 3% (1353042) და სხვა.

საანგარიშო პერიოდში, საქართველოდან მსოფლიოს 25 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 322 ათასი ბოთლი (0,5 ლ) ჯაჭა, ზრდამ შეადგინა 47%. სულ ექსპორტირებულია 915 ათასი აშშ დოლარის ღირებულების ჯაჭა, რაც 38%-ით აღემატება გასული წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებელს.

სულ, ღვინის, ბრენდის, ჯაჭის, საბრენდე სპირტისა და ჩამოსასხმელი ბრენდის ექსპორტით მიღებულმა შემოსავლებმა 252,1 მლნ აშშ დოლარს მიაღწია, რაც 13%-ით აღემატება გასული წლის იანვარ-ოქტომბრის მაჩვენებელს.

ღვინობისთვე-2018

„ქართული ღვინის ფესტივალი 2018“ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა გახსნა.

როგორც ლევან დავითაშვილმა აღნიშნა, ღვინობისთვეს ღვინის ფესტივალის ჩატარება უკვე ტრადიციად იქცა.

„ფესტივალის ფარგლებში, საქართველოში სხვადასხვა ღონისძიება იმართება. თავიდან ღვინის დიდი დავიწყება და დიდი დაინტერესების შემდეგ, უკვე ღვინის თვეს აღვნიშნავთ, რომელიც სხვადასხვა ღონისძიებას მოიცავს, როგორც თბილისში, ისე საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში. ფესტივალი არის წარმატებული რთველის დამთავრების აღნიშვნა; წელს რთველი რეკორდული მოსავლითა

და შემოსავლით გამოირჩეოდა. „ქართული ღვინის ფესტივალი არის ზეიმი“, რომელიც ქართულ ღვინოს უწევს პოპულარიზაციას და ძალიან მნიშვნელოვანია ჩვენი ქვეყნისთვის“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა.

ქართული ღვინის ფესტივალში დიდ კომპანიებთან ერთად, წელს უკვე მცირე მარნეხე აქტიურად ჩაერთვნენ და საკუთარი პროდუქტი წარმოადგინეს; ეს არის მცირე რაოდენობით ჩამოსხმული ღვინო, რომელსაც ყველგან ვერ შეხვდებით.

ღვინის დეგუსტაციასთან და გამოფენა-გაყიდვასთან ერთად, ფესტივალზე სხვადასხვა სახის პროდუქცია იყო წარმოდგენილი, მათ შორის, ყველი, ჩურჩხელა, ჩირი, თაფლი და ქართული აქსესუარები.

ლევან დავითაშვილი: ღვინის ფესტივალი წარმატებული რთველის ზეიმი

„ღვინობისთვე 2018“-ის ფარგლებში, 5-დან 21 ოქტომბრამდე, ღონისძიებები თბილისში, თელავში, მარნეულსა და გურჯაანში გაიმართა. 5 ოქტომბერს თელავში ღვინის ფესტივალი „თელავი 2018“ ჩატარდა. თელავის ცენტრში მოწყობილ პავილიონებში წარმოდგენილი იყო დიდი და მცირე მარნეხის მიერ წარმოებული 100-მდე სხვადასხვა დასახელების ღვინო, ჭაჭა და ბრენდი. ფესტივალი „კახეთის მეღვინეთა გილდიის“ მიერ 2014 წელს დაფუძნდა და ტრადიციულად რთველის მიწურულს იმართება.

12 ოქტომბერს, მარნეულში, როგორც ქართული ვაზისა და ღვინის კულტურის არქეოლოგიურ კერაში, ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის ორგანიზებითა და ღვინის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერით, „ქართული ღვინის ფესტივალი“ აღინიშნა.

13 ოქტომბერს, თბილისში, „ქართული ღვინის ფესტივალი 2018“ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ლევან დავითაშვილმა გახსნა. „ქართული ღვინის ფესტივალი 2018“ ონლაინმადაბია და მედიაპორტალი allwine.ge-სა და „მეიდან ჯგუფის“ ორგანიზებით უკვე მეორედ გაიმართა.

13 ოქტომბერს, ღვინის ფესტივალი გაიმართა გურჯაანშიც, სადაც წარმოდგენილი იყო 80-მდე ღვინის მწარმოებელი კომპანიის, საოჯახო და მცირე მარნეხის სხვადასხვა სახეობის ღვინოები, ჭაჭა და სხვა სასმელები. 17 ოქტომბერს

ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარის მოადგილემ, ანდრო ასლანიშვილმა თბილისში, მთაწმინდის პარკში, ღვინის ფესტივალი „მცირე მარნეხი დიდ ასპარეზზე“ გახსნა. ღონისძიების ორგანიზატორი საქართველოს ღვინის კლუბი.

21 ოქტომბერს, ქართული ღვინის დღეები „ღვინობისთვე-2018“ სომელიეთა კონკურსით დასრულდა. საქართველოს სომელიეთა ასოციაციის ორგანიზებითა და ღვინის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერით, კონკურსი „საქართველოს საუკეთესო სომელიე“ პირველად გაიმართა.

„საქართველო - ღვინის სამშობლო“ - გამოფენა იაპონიაში იგეგმება

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე ნოდარ კერესელიძე იაპონიის სახელმწიფოს ღვინის საკონსულტაციო კომპანიის „AC Asia“ და SONY-ის საგამოფენო ცენტრის „Warehouse TERRADA“ ოფიციალურ წარმომადგენლებს შეხვდა. შეხვედრაზე მხარეებმა იაპონიის სახელმწიფოში „Warehouse TERRADA“-ს საგამოფენო ცენტრში ექსპოზიციის „საქართველო - ღვინის სამშობლო“ მოწყობის საორგანიზაციო საკითხები განიხილეს.

ნოდარ კერესელიძემ შეხვედრაზე ვრცლად ისაუბრა ქართული ღვინის უძველესი ისტორიის და ვაზის ენდემური ჯიშების სიმრავლის შესახებ და სტუმრების ყურადღება საფრანგეთში, ქალაქ ბორდოში, ღვინის მსოფლიო ცივილიზაციის ცენტრში Cité des Civilisations Du Vin, გამართულ გამოფენაზე „საქართველო - მეღვინეობის აკვანი“ გაამახვილა.

მინისტრის პირველი მოადგილის განცხადებით, იაპონიის სახელმწიფო საქართველოსთვის სტრატეგიული პარტნიორია და ქვეყნებს შორის სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარებისა და ღვინის ექსპორტის ზრდის მნიშვნელობაზე ისაუბრა.

შეხვედრაზე ასევე აღინიშნა, რომ 2018 წელს, სუმოს ისტორიაში პირველად, ქართველი ლევან გორგაძე, იგივე ტოჩინოშინი, იმპერატორის თასის მფლობელი გახდა. ნოდარ კერესელიძის განცხადებით, ლევან გორგაძის გამარჯვება საქართველოს მიმართ იაპონელი ხალხის ინტერესს კიდევ უფრო ზრდის და არაერთი მიმართულებით თანამშრომლობის კიდევ ერთი ხელშეწყობი ფაქტორია.

„ჩვენ ვაფასებთ თქვენს უძველეს კულტურას, მოხარული ვართ, რომ საერთო ღონისძიების ფარგლებში, იაპონიაში გვექნება ქართული ღვინის და საქართველოს, როგორც უძველესი კულტურის მქონე ქვეყნის, ცნობადობის ამადლებების შესაძლებლობა. გვინდა, რომ აღინიშნული ღონისძიება შემდგომი წარმატებული ურთიერთობების დასაწყისი იყოს“, - განაცხადა მიმემონ სატომ, ღვინის საკონსულტაციო კომპანია „AC Asia“ წარმომადგენელმა.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში გამართულ შეხვედრას ღვინის ეროვნული სააგენტოს ხელმძღვანელი პირები და ასოციაციის „ქართული ღვინო“ აღმასრულებელი დირექტორი თინა კვბელი ესწრებოდნენ.

ქართული ღვინო ციურისში

მიმდინარე წლის 1-15 ნოემბერს შვეიცარიაში, ქალაქ ციურისში ღვინის საერთაშორისო გამოფენა „Expovina“ გაიმართა, რომელშიც საქართველო სპეციალური სტუმრის სტატუსით პირველად მონაწილეობდა.

გამოფენას გახსნას ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარე, ლევან მეხუბლა დაესწრო. მისი შეფასებით, გამოფენაზე საქართველოს საპატიო სტუმრის სტატუსით დასწრება ხაზგასმით მიაინიშნებს, რომ ქართული ღვინის ცნობადობა მატულობს და მსოფლიოს ქართული ღვინის შესახებ სულ უფრო მეტი უნდა რომ გაიგოს.

თბილისის ეროვნული პარკი

თბილისის ეროვნული პარკი პირველი ეროვნული პარკია საქართველოში. იგი 1973 წელს დაარსდა, თუმცა, მოგვიანებით, ეროვნული პარკის სტატუსი დაკარგა; 2007 წელს, ყოფილი ეროვნული პარკის ნაწილისა და საგურამოს ნაკრძლის ბაზაზე კი, ხელახლა შეიქმნა.

თბილისის ეროვნული პარკის შექმნის მთავარი მიზანია ჯერ კიდევ ხელუხლებელი ბუნებრივი ეკოსისტემების, იშვიათი რელიქტური მესამეული პერიოდის ნარჩენების და ცხოველთა იშვიათი წარმომადგენლების - კავკასიური

ირმის, ევროპული შველის და სხვათა დაცვა-გადარჩენა, ნაწილობრივ დეგრადირებულ ფართობებზე აღდგენითი ღონისძიებების გატარება, დასვენებისა და ბუნების დაცვის ფუნქციათა ურთიერთშეთავსება.

თბილისის ეროვნული პარკის ტერიტორია მოიცავს ღულელების, ცხვარიჭამიას, გლდანის, მამკოდას, ავჭალის, მარტყოფის, თიანეთის, მცხეთის, საგარეჯოს, წინამურის სასელეფციო საცდელი უბნის და ყოფილი საგურამოს ნაკრძალის სატყეო ფართობებს.

გარდა სატყეო ფართობებისა, ეროვნული პარკის ტერიტორია მოიცავს საძოვრებს, სათიბებს, დასახლებულ პუნქტებს და სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებს, სადაც მოსახლეობა ბუნების დაცვისა და პარკის ინტერესების გათვალისწინებით, საქართველოს კანონით დადგენილი მიწათსარგებლობის წესებით აგრძელებს ჩვეულებრივ ყოფა-ცხოვრებას და სამეურნეო საქმიანობას.

თბილისის ეროვნული პარკის მრავალფეროვანი ფლორა წარმოდგენილია 675 სახეობის ბალახოვანი და მერქნიანი მცენარეული საფარით. ეროვნული პარკის ტყის საფარში ძირითადად გვხვდება - ქართული მუხის, წიფლის, რცხილის, ჩვეულებრივი იფნის, ჯაგრცხილისა და პანტის ტყის ეკოსისტემები. ქვეტყეში გვხვდება: კუნელის, შინდის, ზღმარტლის, ჭანჭყატის, თრიმლის და სხვა დასახელების ბუჩქები.

თბილისის ეროვნული პარკის ტერიტორებზე ნაირფეროვან ბალახოვან საფარს, წივანას სხვადასხვა სახეობები ქმნის. წივანასთან ერთად გვხვდება: ტყის თავისარა, კრამბა, ბრძამი, ჩვეულებრივი თავშავა და სხვა მცენარეები. ბალახოვან მცენარეულობაში დიდი რაოდენობით არის წარმოდგენილი სამკურნალო მცენარეებიც. პარკში ხელოვნურად არის გაშენებული ფიჭვნარები და უნიკალური უთხოვრის კორომები. თბილისის ეროვნულ პარკში ტყეებს ვერტიკალური ზონალობა ახასიათებთ. იშვიათი და გადაშენების პირას მყოფი სახეობებიდან, თბილისის ეროვნულ პარკში გავრცელებულია: ბზა (Buxus colchica), უთხოვარი (Taxus baccata), შიშველი თელაღუმა (Ulmus glabra), პატარა თელაღუმა (Ulmus glabra), კაკალი (Juglans regia), პონტოს მუხა (Quercus pontica) და სხვ.

თბილისის ეროვნული პარკის დენდროფლორა

იმითაც არის საინტერესო, რომ აქ გავრცელებულია მესამეული პერიოდის კოლხეთის ფლორის წარმომადგენლები: კოლხური ჭყორი, კოლხური და პასტუხოვის სურო, აღმოსავლეთის ძახველი, თავისარა, უთხოვარი, კავკასიური დეკა, წყავი და სხვ.

თბილისის ეროვნულ პარკში ძუძუმწოვრებიდან გავრცელებულია: მელა, მგელი, შველი, კურდღელი, ტყის კვერნა და სინდიოფალა. დიდი მტაცებლებიდან მცირე რაოდენობით არის წარმოდგენილი ფოცხვერი და მურა დათვი. ადრე საგურამოს ნაკრძალი კავკასიური კეთილშობილი ირმის პოპულაციით იყო განთქმული.

ასევე, შეხვდებით ორნითოფაუნის სხვადასხვა წარმომადგენლებს: ჩხიკვს, შაშვს და რამდენიმე სახის კოდალას. მტაცებელი ფრინველებიდან პარკში გავრცელებულია მიმინოს სახეობა.

პარკის ტერიტორიაზე ქვეწარმავლის 12 სახეობა გვხვდება. მათგან ყველაზე გავრცელებული გველხოვერაა. აქ ასევე შეიძლება ნახოთ: უბრალო ანკარა, ჩვეულებრივი ყვითელმუცელა მცურავა და სპილენძა გველი. ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე იშვიათი და გადაშენების პირას მყოფი ცხოველებიდან შეიძლება დავასახელოთ: კეთილშობილი ირემი, მურა დათვი, ფოცხვერი. ფრინველებიდან „წითელი ნუსხის“ წარმომადგენლები არიან: ბეგობის არწივი, დიდი მყივანია არწივი და ქორცქვიტა. თბილისის ეროვნულ პარკში წვრილი ძუძუმწოვრების 46 ენდემური სახეობაა გავრცელებული. მათგან აღსანიშნავია: ჩვეულებრივი ციცი (Sciurus vulgaris), ველის თავი (Mus macedonicus), შავი ვირთაგვა (Rattus rattus), აღმოსავლეთევროპული ზღარბი (Erinaceus concolor), კავკასიური თხუნელა (Talpa caucasica) და სხვ.

ეროვნული პარკის ბუნებრივი ბილიკების ქსელი ისეა დაგეგმილი, რომ მნახველს შეუძლია დაათვალიეროს ეროვნული პარკის

მრავალფეროვანი ლანდშაფტები, გაეცნოს ღირსშესანიშნავ ადგილებს, მოაწყოს პიკნიკები, შეარჩიოს მისთვის სასურველი საცხენოსნო, საფეხმავლო თუ სამანქანო მარშრუტები, ასევე, გაათენოს ღამე კარვებში ან ისარგებლოს სასტუმროების მიერ შეთავაზებული სერვისებით.

პარკის ტერიტორიაზე არის სამი (მარტივი, საშუალო და რთული სირთულის) ველომარშრუტი და ერთი საფეხმავლო და საცხენოსნო საშუალო სირთულის ბილიკი (ზედაზენი-დიდველი-მამკოდა), რომელიც მარკირებულია და მოწყობილია 2 საპიკნიკე, 2 საკარვე და ცეცხლის დასანთები ადგილებით, ბილიკზე შესაძლებელი კარვებში დამისთვაც. ბილიკი მიუყვება საგურამოს ქედს, აქ გვხვდება მრავალფეროვანი ხეები და განსხვავებული მცენარეული საფარი, სოფ. ვეჯინის ნასახლარები, VII-VIII-ის ზედაზენის მოქმედი ტაძარი, ასევე კარგად მოსჩანს ჯვრის მონასტერიც, დიდველის მთიდან შესაძლებელია ვიხილოთ თბილისის პანორამული ხედი, მტკვრის და არაგვის ხეობები. ასევე საბადურის წიფლნარ ტყეში მოწყობილია საპიკნიკე ადგილები, შესაბამისი საკარვე, საცეცხლე ადგილებით და სველი წერტილებით.

პარკის ტერიტორიაზე და მის მიმდებარედ მრავალადა ისტორიულ-კულტურული ძეგლები: უძველესი ციხე-კოშკები, ტაძრები, ნაქალაქარი და ნასოფლარი ადგილები. ტურისტულად მნიშვნელოვანია მცხეთა სვეტიცხოვლით და დედათა მონასტრით, ჯვრის მონასტერი, ზედაზენის მონასტერი (ზედაზენის მთის ტყიანი კალთები მრავალი ისტორიულ-კულტურული ძეგლებითა მოფენილი მათ შორის აღსანიშნავია: ქასურის საყდარი, აგურის საყდარი, დარბაზი და სხვ), ღვთაების მონასტერი, ნორიოს ციხე და ასევე. ისტორიულად ცნობილი მარტყოფის ველი.

საქართველოს სხვადასხვა კუთხისთვის დამახასიათებელი ხე-მცენარეთა 3 სახეობა

ელდარის ფიჭვი -Pinus eldarica

მარადმწვანე დაბალი ხეა. სიმაღლეა 12- 15მ. ბუნებრივად იზრდება ელდარის ველის დასავლეთ ნაწილში, საქართველოსა და აზერბაიჯანის საზღვარზე, მდ. ივრის მარჯვ. ნაპირზე. გვალვადამტლეთა, ადვილად ეგუება გარემო პირობებს.

ფიჭვის წიწვები შეიცავს ეთეროვან ზეთებს, C ვიტამინს, განსაკუთრებით ზამთარში, მასში არის კაროტინი და ფიტონციდები. ფიჭვისგან დამზადებულ პრეპარატებს ფართოდ იყენებენ მედიცინაში. ფიჭვი ივითარებს მძლავრ ფესვთა სისტემას. სინათლის მოყვარული მცენარეა, დაჩრდილვას ვერ იტანს. ტყეებს (ფიჭვნარებს) ქმნის, როგორც მდიდარ, ისე მწირ და ქვიან ნიადაგზე, კირქვებსა და ტორფიან ჭაობებზე, ცოცხლობს 300-350 წელი.

საკმლის ხე, კევის ხე, სალსალაჰი Pistacia mutica, Pistacia atlantica

ხე ფსტის გვარისა. საქართველოში იზრდება ქართლში, გარე კახეთსა და ქიზიყში.

აქვს ფართოდ გადაშლილი და ხშირად მიწის პირამდე ჩამოსული მომრგვალო ვარჯი. ყვავილობს აპრილში, ფოთლების გამოტანამდე. ნაყოფი სექტემბერ-ოქტომბერში მწიფდება. ხარობს მთის კალთებზეც, სადაც შერეულია სხვა ქსეროფილურ მერქნიან სახეობებთან.

იზრდება ძალიან ნელა - 120 წლისა 5 მ სიმაღლეს აღწევს. ცოცხლობს დიდხანს, 250-300 წელს გვხვდება 1000 წლისა კი. აქვს მკვრივი, მაგარი და მძიმე მერქანი, რომელსაც სადურგლო და სახარატო საქმეში იყენებენ. ამიერკავკასიაში საკმლის ხეს იყენებენ ნამდვილი ფსტის (Pistacia vera) საძირედ. საკმლის ხის კორომები ნათელი ტყის, საკმლისხიანის ან არიდული მეჩხერი ტყის სახელით არის ცნობილი და ვაკეებსა და მთისწინეთში გვხვდება. ხარობს მთის კალთებზეც.

ნაყოფი შეიცავს 60%-მდე ზეთს, რომელსაც ტექნიკური მიზნებისათვის იყენებენ. შეტანილია საქართველოს „წითელ წიგნში“.

შხრაჰი Ostrya

საქართველოს „წითელი წიგნის“ სახეობა. სითბოს მოყვარული და საკმაოდ ჩრდილის ამტანია. იზრდება კარბონატულ ნიადაგზე, იტანს სიმშრალეს. მისი სიმაღლე 15-20მ-ს, ზოგჯერ, 25 მეტრს აღწევს. დახეთქილი ქერქი და ორმაგხერხებილი მოკლეყუნწიანი ფოთლი აქვს.

ცოცხლობს 100 წლამდე. მაგარი და გამძლე მერქანი აქვს. ქერქი შეიცავს მთრიმლავ და საღებავ ნივთიერებებს. დეკორატიული ხეა. საქართველოში შედარებით ხშირად გვხვდება მესხეთში, იმერეთში, აჭარასა და აფხაზეთში.

ნუგზარ კობაიძე

მცხეთა-მთიანეთის სატყეო სამსახურის მეთვალყურე

ნუგზარ კობაიძე მცხეთა-მთიანეთის სატყეო სამსახურის მეთვალყურეა. სკოლის დამთავრების შემდეგ, როდესაც პროფესიის არჩევის დრო დადგა, ბევრი არ უფიქრია; „ბავშვობიდან მიყვარდა ბუნება, რომელთანაც ხშირი შეხება მქონდა, ვინაიდან სოფელში დავიბადე და გავიზარდე; ხშირად ვიყავი ბრაკონიერობის ფაქტის შემსწრე, რაც ჩემში ყოველთვის იწვევდა პროტესტის გრძობას. მინდოდა ჩემი პროფესიით, ჩემი საქმიანობით ასეთი ფაქტების წინააღმდეგ მებრძოლა. სწორედ ამიტომ ჩავაბარე აგრარულ უნივერსიტეტში. წარმატებით დავამთავრე ჯერ ბაკალავრიატი, შემდეგ მაგისტრატურა და მცხეთა მთიანეთის სატყეო სამსახურში სტაჟორად დავინწყე მუშაობა. ეს იყო საუკეთესო პერიოდი, რადგან საშუალება მომეცა ჩემი თეორიული ცოდნა პრაქტიკაში გამომეყენებინა; გავიცანი მეთვალყურე სპეციალისტები, რომლებთან ერთად ყოველდღე დავდიოდი ტყეში; ისინი საკუთარ გამოცდილებას მიზიარებდნენ. სწორედ ამ პერიოდში გავაცნობიერე, რომ ბუნება ბუმერანგის პრინციპით მოქმედებს, სიკეთეზე სიკეთით გვპასუხობს, ხოლო უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებას სავალალო შედეგამდე მიყვავართ. ჩემი წინაპრები მეთვალყურეები არ ყოფილან. ჩემი მომავალი მეუღლე კი მეთვალყურეა, უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდში გავიცანი. ვისურვებდი, ჩემმა შვილებმა მშობლების გზა გააგრძელონ და მეთვალყურეები გახდნენ, უყვარდეთ ბუნება და დაიცვან განსაკუთრებული სიმდიდრე - ჩვენი ტყე“, - გვიყვება ნუგზარ კობაიძე.

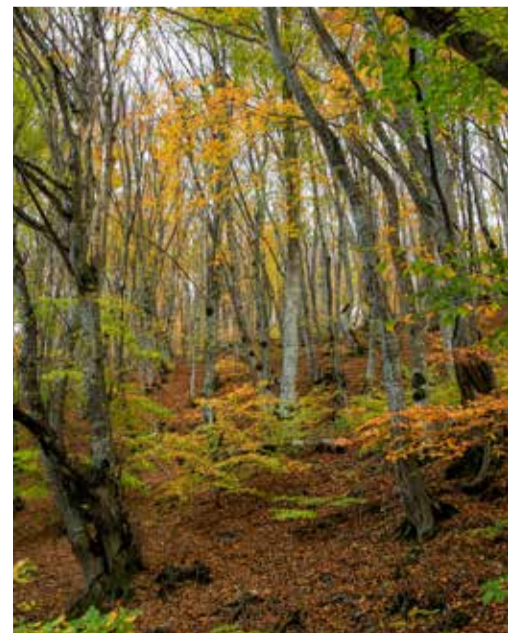
ნათია ჭელიძე-ტყეშელაშვილი

რაჭა-ლეჩხუმი ქვემო სვანეთის სატყეო სამსახურის მეთვალყურე

„მამაჩემი პროფესიით მეთვალყურე იყო. მთელი ბავშვობა ვხედავდი, როგორ შრომობდა, როგორი დადებითი მოდიოდა სახლში, მაგრამ მაინც როგორი შემართებით მიდიოდა მეორე დღეს. ვფიქრობდი, რომ სუსტი სქესის წარმომადგენელი ამ საქმეს ვერ გაუმკლავდებოდა; თუმცა, საქმე პროფესიის არჩევაზე როცა მიდგა, მეთვალყურის პროფესია ავირჩიე, ალბათ იმიტომ, რომ ბავშვობიდან ვიყავი ტყის სიყვარულით „მონამლული“. პირადი ცხოვრებაც პროფესიით მეთვალყურეს დავუკავშირე.

როცა პირველად ტყეში როგორც მეთვალყურე შევედი, საოცარი განცდა დამეფულა -ბუნებისგან შექმნილი საოცარი სილამაზე და სიმდიდრე, რომელიც შენზე ბრუნავს და ამავე დროს, შენგან ბრუნვას საჭიროებს.

იმ ახალგაზრდებს, რომლებიც აპირებენ მეთვალყურის პროფესია აირჩიონ, ვეტყობი, რომ თქვენ გეგნებათ ძალიან რთული და ძალიან საპასუხისმგებლო, მაგრამ, ამავე დროს, ძალიან საინტერესო საქმე, რომელიც მოითხოვს სიყვარულს და თავდადებას, თუმცა ძალას თვითონვე გაძლევს.

**„ქართული ზეთისხილის“
რთველი კახეთში**

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე იური ნოზაძე სიღნაღის მუნიციპალიტეტის სოფელ საქობოში, კომპანიაში „ქართული ზეთისხილი“ ზეთისხილის მოსავლის აღების და გადამამუშავების საწარმოო პროცესს გაეცნო.

საქობოში ზეთისხილის პლანტაციები 300 ჰექტარ ფართობზე 7 წლის წინ გაშენდა, ზეთისხილის გადამამუშავებელი ქარხანა კი, 2016 წელს, ჰოლანდიურ-თურქული ინვესტიციით და „სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი საწარმოების თანადაფინანსების“ პროექტით შეიქმნა.

„ბოლო 5-6 წლის განმავლობაში, ათეულობით წარმატებული საწარმო შეიქმნა სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამების ფარგლებში. ჩვენ ახლა სწორედ ასეთ საწარმოში ვიმყოფებით, სადაც ღირებულებათა ჯაჭვის უწყვეტი ციკლი მიმდინარეობს. ინარმოება როგორც ზეთისხილის პირველადი პროდუქცია, ასევე, ხდება ზეთისხილის გადამამუშავება, რომელიც დიდი პოპულარობით სარგებლობს როგორც ადგილობრივ, ასევე უცხოურ ბაზრებზე“, - განაცხადა იური ნოზაძემ.

პროექტი, რომლის საერთო საინვესტიციო ღირებულება დაახლოებით 5 მილიონი ლარია, ბიზნესმენმა გიორგი სვანიძემ განახორციელა.

ზეთისხილის საწარმო თანამედროვე ტექნოლოგიებითაა აღჭურვილი, რაც უმაღლესი ხარისხის კონკურენტუნარიანი ქართული პროდუქციის წარმოების საშუალებას იძლევა.

ცივი გამოხდის მეთოდით მიღებული ზეთუნის ზეთი და საპონი - კომპანიის ძირითად პროდუქციას წარმოადგენს, რომელიც წარმოდგენილია ადგილობრივ და საერთაშორისო ბაზრებზე.

ზეთისხილის რთველში ადგილობრივი თვითმმართველობისა და საქართველოში თურქეთის საელჩოს წარმომადგენლებმა მიიღეს მონაწილეობა.

**კასპი რძის
გადამამუშავებელი საწარმო
შენდება**

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების სააგენტოს თავმჯდომარე გიორგი მიშელაძე კასპის მუნიციპალიტეტში რძის გადამამუშავებელი კოოპერაციული საწარმოს მშენებლობის მიმდინარეობას გაეცნო.

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი „ქართული ნობათი“ კასპის მუნიციპალიტეტში 2016 წლიდან საქმიანობს და 19 ადგილობრივს აერთიანებს. 2018 წელს კოოპერატივი „რძის მწარმოებელი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდაჭერის“ სახელმწიფო პროგრამაში ჩაერთო. მშენებლობის დასრულება დაგეგმილია მიმდინარე წლის ბოლომდე. საწარმო პროგრამის ფარგლებში აღჭურვება რძის მიმღებ-გადამამუშავებელი დანადგარებით და ნედლი რძის კონტროლის სავსე ლაბორატორიული ხელსაწყოებით. კოოპერატივს ასევე გადაეცემა მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის ჯიშობრივი გაუმჯობესებისა და პროდუქტიულობის ამაღლების მიზნით ხელოვნური განაყოფიერებისათვის საჭირო აღჭურვილობა.

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის მხრიდან თანადაფინანსებას წარმოადგენს საწარმოს შენობა-ნაგებობის აშენება, რომელშიც განთავსდება სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში გადაცემული დანადგარები.

სახელმწიფო პროგრამაში ჩართულობით, კოოპერატივის მეპაიეებს შესაძლებლობა ეძლევათ სტანდარტების დაცვით აწარმოონ რძის პროდუქტები, რაც ხელს შეუწყობს საწარმოო ციკლის ფარგლებში კოოპერატივების მეპაიეების შემოსავლების ზრდას.

„რძის მწარმოებელი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდაჭერის“ სახელმწიფო პროგრამა 2016 წლიდან ხორციელდება, სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში 26 ახალი კოოპერაციული საწარმო შეიქმნა, მათ შორის 10 მიმდინარე წელს ამოქმედდება.

**ვანის რაიონში მდებარე ჩაის
კლანტაციებს რეაბილიტაცია
უტარდებათ**

სახელმწიფო პროგრამაში „ქართული ჩაი“ შპს „ფერეთა ჩაი“ 2017 წელს ჩაერთო. კომპანია პლანტაციების რეაბილიტაციას 18 ჰექტარზე ვანის მუნიციპალიტეტში, სოფელ ფერეთაში ახორციელებს.

სარეაბილიტაციო სამუშაოების ღირებულება 46,050 ლარს შეადგენს, საიდანაც 32,235 ლარს სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო აფინანსებს. პროგრამის „ქართული ჩაი“ მენეჯერმა, ლევან ურუტაძემ ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან ერთად, ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაციის სამუშაოები დაათვალიერა. პროგრამაში „ქართული ჩაი“ საქართველოს მასშტაბით ჩართულ 32 ბენეფიციარს 40 პროექტი დაუმტკიცდა. ჩაის სარეაბილიტაციო პლანტაციების ჯამური ფართობი 937 ჰექტარს შეადგენს, ხოლო ჯამური ინვესტიცია 2,348,614 ლარია, საიდანაც 1,631,945 ლარი სახელმწიფო თანადაფინანსებაა. პროგრამა „ქართული ჩაი“ 2016 წლიდან ხორციელდება და მისი მიზანია საქართველოში არსებული ჩაის პლანტაციების პოტენციალის ეფექტიანად გამოყენება, ადგილობრივი ჩაის (მათ შორის, ბიოჩაის) წარმოების ზრდის ხელშეწყობა, შედეგად, თვითმმართველობის დონის ამაღლება და საქსპორტო პოტენციალის გაზრდა. აღსანიშნავია, რომ პროგრამის ფარგლებში შესაძლებელია როგორც კერძო, ასევე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული გავლენიანი ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაცია. ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაციისთვის დაფინანსებას იღებენ იურიდიული პირები, მათ შორის სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივები. სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო ახორციელებს „ერთიან აგროპროექტს“, რომელიც გათვლილია გრძელვადიან განვითარებაზე და მისი მიზანია ისეთი გარემოს შექმნა, რომელიც ხელს შეუწყობს სოფლის მეურნეობაში კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას, მაღალხარისხიანი პროდუქციის წარმოების სტაბილურ ზრდას და სურსათის უვნებლობის საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვას.

**მცხეთის რაიონში ახალი
სასათბურე მეურნეობა
მოეწყო**

აგროწარმოების ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამის ბენეფიციარმა, გიორგი სულაძემ მცხეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ მუხრანში სასათბურე მეურნეობა მოაწყო.

მეურნეობაში, სადაც წლიურად 30 ტონამდე სხვადასხვა სახეობის სალათის ფერცელი მოჰყავთ, 31,734 ლარის ინვესტიცია განხორციელდა, აქედან, ფერმერმა, სახელმწიფოს მხარდაჭერით, 12,694 ლარი გრანტის სახით მიიღო.

სასათბურე მეურნეობა სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს საგრანტო მენეჯერმა თორნიკე კაპანაძემ, მცხეთა-მთიანეთის გუბერნატორის მოადგილესთან, თამაზ სუჯაშვილთან და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან ერთად დაათვალიერა.

„აგროწარმოების ხელშეწყობის პროგრამას“ სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო „სოფლის მეურნეობის მოდერნიზაციის, ბაზარზე წვდომის და მოქნილობის პროექტის“ (AMMAR) მხარდაჭერით ახორციელებს.

პროგრამას სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD) და გლობალური გარემოს დაცვის ფონდი (GEF) აფინანსებს. პროგრამით გათვალისწინებული სააგენტოს თანადაფინანსება შეადგენს წარმოდგენილი პროექტის ჯამური ღირებულების 40%-ს, ხოლო ბენეფიციარის თანამონაწილეობა 60% -ია.

პროექტის დაწყებიდან დღემდე დაფინანსება 339 ბენეფიციარმა მიიღო, ხოლო სახელმწიფოს მხრიდან თანადაფინანსების ოდენობამ 6,204,955 ლარი შეადგინა.

სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო ახორციელებს ერთიან აგროპროექტს, რომელიც გათვლილია გრძელვადიან განვითარებაზე და მისი მიზანია ისეთი გარემოს შექმნა, რომელიც ხელს შეუწყობს სოფლის მეურნეობაში კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას, მაღალხარისხიანი პროდუქციის წარმოების სტაბილურ ზრდას და სურსათის უვნებლობის საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვას.

იმერეთის რაიონში რძის გადამამუშავებელი ახალი საწარმო ამოქმედდა

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის სოფელ სიქთარვაში რძის გადამამუშავებელი ახალი საწარმო პროექტების მართვის სააგენტოს დირექტორმა, რევაზ ასათიანმა, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან ერთად გახსნა.

თანამედროვე სტანდარტებით აღჭურვილი საწარმო, შპს „მეკარი“ სახელმწიფოს ფინანსური მხარდაჭერით, „ერთიანი აგროპროექტის“ ფარგლებში შეიქმნა. საწარმოში ჯამურად 996,000 ლარამდე ინვესტიცია განხორციელდა, აქედან, 428,000 ლარი გრანტია, ხოლო 461,000 ლარი შეღავათიანი აგროკრედიტი.

საწარმოში წელიწადში 41 ტონა სულგუნს და 29 ტონა იმერულ ყველს აწარმოებენ და პროდუქციის რეალიზაციას ადგილობრივ ბაზარზე ახდენენ.

გადამამუშავებელ საწარმოში 15 ადამიანია დასაქმებული. კომპანიაში დაგეგმილია, 2019 წელს, სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს მხარდაჭერით, სურსათის უვნებლობის საერთაშორისო სტანდარტის (HACCP) დანერგვა.

აღსანიშნავია, რომ 2013 წლიდან დღემდე, სახელმწიფოს დახმარებით, „ერთიანი აგროპროექტის“ ფარგლებში, 180 ახალი საწარმო შეიქმნა დაფინანსდა. სახელმწიფოს ფინანსურმა მხარდაჭერამ მენარმეებს დამატებითი ბიძგი მისცა, წარმოების განვითარება-გაფართოებისთვის.

სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო ახორციელებს „ერთიან აგროპროექტს“, რომელიც გათვლილია გრძელვადიან განვითარებაზე და მისი მიზანია ისეთი გარემოს შექმნა, რომელიც ხელს შეუწყობს სოფლის მეურნეობაში კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას, მაღალხარისხიანი პროდუქციის წარმოების სტაბილურ ზრდას, სურსათის უვნებლობის საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვას.

წარმატებული ფარმარი ქალი ჯოჯოლოდან

54 წლის, პროფესიით ეკონომისტს, ბელა მუთოშვილს და მისი ოჯახის წევრებს, ახმეტის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჯოჯოლოში, საკუთარ მიწაზე, თითქმის 10 წელია მოჰყავთ სხვადასხვა სახის ბოსტნეული და მარცვლეული კულტურები.

მარცვლეული კულტურების მოსავალი 15 ტონას, ხოლო ბოსტნეულის - 2 ტონას შეადგენს. პროდუქციის რეალიზაცია ადგილობრივ ბაზარზე ხდება. ფერმერების ოჯახმა სოფლის მეურნეობის მოდერნიზაციის, ბაზარზე წვდომისა და მოქნილობის პროექტში მიიღო მონაწილეობა და საკარმიდამო მიწის ნაკვეთზე 100 კვ.მ სასათბურე მეურნეობა ააშენა.

აღნიშნული პროექტი დონორი ორგანიზაციის USAID/ZRDA-ს დაფინანსებითა და ხელშეწყობით განხორციელდა.

ოჯახმა ასევე ისარგებლა შეღავათიანი აგროკრედიტით, 40 სული მსხვილფეხა პირუტყვი შეიძინა და ფერმა ააშენა. აწარმოებს ყველს და სხვა რძის პროდუქტებს.

ბელა მუთოშვილს 4 შვილი ჰყავს, რომლებიც თავისუფალ დროს აქტიურად ერთვებიან სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში.

ფერმერების ოჯახმა „ერთიანი აგროპროექტის“ ფარგლებში, თანადაფინანსებით, ხელის ტრაქტორი (მოტობლოკი) და მისი იმპლემენტები შეიძინა, რომელთა ჯამურმა ღირებულებამ 5,600 ლარი შეადგინა. აღნიშნულმა ხელშეწყობებმა ფერმერ ქალბატონს საშუალება მისცა, უფრო ხარისხიანად, ნაკლები დანახარჯებით და ნაკლებ დროში დაამუშაოს საკუთარი მეურნეობა და სხვადასხვა სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოები შეასრულოს.

გზა ფახბურთიდან წარმატებულ მეფუტკრედ

მინდია ქავთარაძე ბავშვობაში ფეხბურთელობაზე ოცნებობდა, აისრულა კიდეც სანადელო და ეროვნული საფეხბურთო ჩემპიონატის უმაღლეს ლიგაში ითამაშა. 19 წლის ასაკში რადიკალურად შეცვალა საკუთარი მიზნები და თბილისიდან ვანში დაბრუნდა. ეკლესიურად იზრდებოდა და დღემდე ადგილობრივ ტაძარში სტიქაროსანია. 12 წლის წინ, ვანისა და ბაღდათის მიტროპოლიტის, მეუფე ანტონის რჩევით და დახმარებით, მეგობრებთან ერთად, ფუტკრის 4 ოჯახი შეიძინა და, როგორც თავად ამბობს დაიწყო უმნიშვნელოვანესი ეტაპი მის ცხოვრებაში. აქტიურად ეცნობოდა მეფუტკრეობის შესახებ ლიტერატურას, ესწრებოდა სხვადასხვა ტრენინგს და სემინარს, დღემდე თვლის, რომ ნებისმიერი მეფუტკრისთვის უმნიშვნელოვანესია ცოდნა და განვითარებულ ქვეყნებში არსებული გამოცდილების გაზიარება.

უკვე 12 წელია, რაც მინდია ქავთარაძე პროფესიონალი მეფუტკრეა. 2014 წელს, მეგობრებთან ერთად, ჩამოაყალიბა სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი „თაფლი საჩინო“ და აქტიურად ჩაერთო სახელმწიფო და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ განხორციელებულ პროექტებში.

სამწუხაროდ, 2017 წლის 21 მაისს მომხდარმა წყალდიდობამ თითქმის 10 წლის განმავლობაში შექმნილი მეურნეობა - 1014 - სკა სრულად გაუნადგურა. რომ არა „ერთიანი აგროპროექტი“ გაერთიანებული სახელმწიფო პროექტები და ცალკეული უცხოური დონორი ორგანიზაციების დახმარება, საკუთარი რესურსით საფუტკრე მეურნეობის აღდგენა წარმოუდგენელი იქნებოდა. „აგროწარმოების ხელშეწყობის პროგრამით“ მინდია ქავთარაძემ 600 ერთეული სკა შეიძინა. სრულად, 90 000 ლარის ინვესტიცია განხორციელდა, აქედან 35 865 ლარი ფერმერმა გრანტის სახით მიიღო. როგორც თავად მინდია ქავთარაძე ამბობს, სტიქიიდან 2 წლის თავზე მეურნეობა სრულად აღდგენილია.

ამჟამად, კოოპერატივი 5337-ზე მეტი ფუტკრის ოჯახიდან, დაახლოებით, 30 ტონა ნატურალურ თაფლს იღებს, სახელმწიფო მესამე წელია ფერმერს საკუთარი წარმოებული თაფლის სინჯების ევროპის წამყვან ლაბორატორიებში შემოწმებაში ეხმარება, ლაბორატორიებიდან მიღებული პასუხები დამაკმაყოფილებელია, რაც მოკლე დროში კოოპერატივის „თაფლი საჩინო“ პროდუქციის ევროპის ქვეყნებში ექსპორტზე გატანის კარგი საფუძველია.

ხილის გადამამუშავებელი საწარმო „ხილარი“

„ერთიანი აგროპროექტის“ ფარგლებში, გორის რაიონის სოფელ შავშვებში შექმნილი ხილის გადამამუშავებელი საწარმოს „ხილარი“ დამფუძნებელი და დირექტორი, პროფესიით ეკონომისტი, დავით პარასკევაშვილი წარმოშობით გორიდან, სოფელი ზემო სობისიდანაა. თბილისში დაბადებულსა და გაზრდილს, ახსოვს, ბებია-ბაბუასთან სოფელში სტუმრობისას, სხვადასხვა ხეხილით დახუნძლული ბაღები და ჩამბარებული პუნქტები. ბავშვობაში გადავივებულმა ინტერესმა გადააწყვეტინა, ხილის გადამამუშავებელი საწარმო შეექმნა.

როგორც დავით პარასკევაშვილი გვიყვება, თავდაპირველად, გორის რაიონში ხეხილის ბაღების გაშენება დაიწყო. პარალელურად,

რაჭაში ხორცის გადამამუშავებელი ახალი საწარმო ამოქმედდა

ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში ხორცის გადამამუშავებელი ახალი საწარმო ამოქმედდა.

თანამედროვე სტანდარტებით აღჭურვილი საწარმო „რაჭული ლორი“ სახელმწიფოს ფინანსური მხარდაჭერით - „ერთიანი აგროპროექტის“ ფარგლებში შეიქმნა. საწარმოში, ჯამურად, 762,900 ლარამდე ინვესტიცია განხორციელდა, აქედან, 323,876 ლარი გრანტია, ხოლო 358,024 ლარი შეღავათიანი აგროკრედიტი. სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს დირექტორი რევაზ ასათიანი, რაჭის გუბერნატორის მოადგილესთან, გიორგი გონაძესთან ერთად, საწარმოო პროცესს ადგილზე გაეცნო.

საწარმოში წელიწადში 29 ტონაზე მეტ ღორის ხორცს გადაამუშავებს. პროდუქციის რეალიზაცია გათვლილია ადგილობრივ ბაზარზე და, სამომავლოდ, მისი ექსპორტზე გატანაც არის დაგეგმილი. გადამამუშავებელ საწარმოში 14 ადამიანი დასაქმებული. კომპანიაში, მიმდი-

აქტიურად ადევნებდა თვალყურს სოფლის მეურნეობის მიმართულებით მიმდინარე სხვადასხვა პროექტს, რათა ფინანსური რესურსი მოეძიებინა.

„სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი და შემნახველი საწარმოების თანადაფინანსების პროექტის“ შესახებაც სწორედ „სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს“ ვებგვერდიდან (www.apma.ge) შეიტყო. პროექტის ფარგლებში, გრანტი ხილის გადამამუშავებელი საწარმოს შესაქმნელად მიიღო. დავით პარასკევაშვილმა შეღავათიანი აგროკრედიტითაც ისარგებლა და ასე შეძლო ბავშვობის ოცნება აესრულებინა.

ამჟამად, „ხილარიში“ ექვსი სახეობის (ვაშლის, ატმის, წითელი ყურძნის, თეთრი ყურძნის, შავი ქლიავის და ალუბლის) პირდაპირი გამონერვის წესით მიღებულ წვეს აწარმოებენ; ივეგმება კიდეც სხვა სახეობების წვეის წარმოებაც.

წელიწადის მიღება საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან ხდება; საწარმოში ოცი ადამიანია დასაქმებული. პროდუქციის რეალიზება ხდება როგორც ადგილობრივ ბაზარზე, ასევე საზღვარგარეთ. სამომავლოდ, დაგეგმილია დანადგარების შეძენა და სამაცივრო-სასაწყობო მეურნეობის მოწყობა.

წარე წელს, სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს მხარდაჭერით, სურსათის უვნებლობის საერთაშორისო სტანდარტი - ISO 22:000 დაინერგა.

აღსანიშნავია, რომ 2013 წლიდან დღემდე, სახელმწიფოს დახმარებით, „ერთიანი აგროპროექტის“ ფარგლებში, 180 ახალი საწარმოს შექმნა დაფინანსდა. სახელმწიფოს ფინანსურმა მხარდაჭერამ მწარმოებებს დამატებითი ბიძგი მისცა, წარმოების განვითარება-გაფართოებისთვის.

სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო ახორციელებს „ერთიანი აგროპროექტს“, რომელიც გათვლილია გრძელვადიან განვითარებაზე და მისი მიზანია ისეთი გარემოს შექმნა, რომელიც ხელს შეუწყობს სოფლის მეურნეობაში კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას, მაღალხარისხიანი პროდუქციის წარმოების სტაბილურ ზრდას, სურსათის უვნებლობის საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვას.

დმანისის, წალკის და ახალქალაქის მუნიციპალიტეტებში რძის გადამამუშავებელი კოოპერაციული საწარმოები აშენდება

„მაღალმთიან რეგიონებში სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბ-საძოვრების რაციონალურად გამოყენების“ სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში, დმანისის მუნიციპალიტეტის სოფელ განახლებაში, წალკის მუნიციპალიტეტში სოფელ ტბეთში და ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ კოთელიაში რძის გადამამუშავებელი კოოპერაციული საწარმოები აშენდება, რომლებიც 2019 წელს ამოქმედდება. თითოეული საწარმო, დღეობა, 10 ტონა რძეს გადაამუშავებს.

საწარმო აღჭურვება რძის გადამამუშავების სრული ციკლისათვის საჭირო დანადგარებით, როგორც ყველის დამზადებისათვის საჭირო აღჭურვილობით, ასევე რძის ჩამოსხმის ტექნოლოგიური ხაზით. აღსანიშნავია, რომ საწარმოში შესაძლებელი იქნება ქართული და ევროპული ტიპის ყველის წარმოება. სახელმწიფო პროგრამაში ჩართულ თითოეულ მეპაიეს შესაძლებლობა ეძლევა სურსათის უვნებლობის თანამედროვე სტანდარტების დაცვით მოქმედ საწარმოში გადამამუშავებელი

საბოლოო პროდუქტის რეალიზაციის შედეგად მიიღოს გამზდილი შემოსავალი. პროგრამით დადგენილი კრიტერიუმებით, საწარმო 75%-იანი თანადაფინანსებით გადაეცემა მეორე დონის იმ კოოპერატივს, რომელშიც გაერთიანებულ 3 სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივიდან თითოეულს არანაკლებ 200 ფური ჰყავს. 25 % გადახდას კოოპერატივი 8 წლის განმავლობაში უზრუნველყოფს. „მაღალმთიან რეგიონებში სახელმწიფო

საკუთრებაში არსებული სათიბ-საძოვრების რაციონალურად გამოყენების სახელმწიფო პროგრამის“ ფარგლებში კიდევ ერთი საწარმოს მშენებლობა დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ შუაფხოში წლის ბოლოს დასრულდება. რძის მიმღებ-გადამამუშავებელი საწარმო, რომლის წარმადობა დღეობა 1,5 ტონას შეადგენს, თანამედროვე ტექნოლოგიებით მაღალი ხარისხის რძის პროდუქტის, დამბალხაჭოს სამრეწველო წარმოებას უზრუნველყოფს.

ახალქალაქის მუნიციპალიტეტი

დმანისის მუნიციპალიტეტი

წალკის მუნიციპალიტეტი

ქვემო სამგორის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია მიმდინარეობს

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შპს „საქართველოს მელიორაცია“ სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მონერსივებას აქტიურად განაგრძობს.

სხვადასხვა ჰიდროტექნიკურ ნაგებობას (გალერეა, დიუკერი, გვირაბი, სახიდე გადასასვლელი, ღვარსაშვი). მიმდინარე ღონისძიებების შედეგად, კახეთში სარწყავი წყლის მიწოდება 5000 ჰექტარამდე სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფართობზე გაუმჯობესდება. აღდგენილი საირიგაციო სისტემით მუნიციპალიტეტის 5 სოფლის (ნინოწმინდა, საგარეჯო, გიორგიწმინდა, თოხლიაური, მანავი) მოსახლეობა ისარგებლებს.

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში, ქვემო სამგორის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია მიმდინარეობს. აღდგენითი სამუშაოები უტარდება მარცხენა მაგისტრალური არხის 14 კილომეტრიან მონაკვეთს და მასზე არსებულ

მდინარე შოლას არხის აღდგენით სამუშაოები მიმდინარეობს

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შპს „საქართველოს მელიორაცია“ ქალაქ ხაშურში, მდინარე შოლას არხის აღდგენით სამუშაოებს ატარებს. ბუჩქნარისა და ნატანი მასისგან იწმინდება ღია და დახურული კოლექტორების 1800

მეტრი სიგრძის მონაკვეთი, ასევე მონერსივდება მიმდებარე ტერიტორია და ინფრასტრუქტურა. სამუშაოები არხში წყლის შეუფერხებელ გაღინებას უზრუნველყოფს, რაც უზვი ნალექის დროს ქალაქ ხაშურსა და ცენტრალურ მაგისტრალს დატბორვისგან დაიცავს.

საქართველოს მებარეუმეობის მოკლე ისტორია და განვითარების პერსპექტივები

უძველესი დროიდან საქართველო აბრეშუმის კულტურასთან მჭიდროდ იყო დაკავშირებული. მეფე ვახტანგ გორგასალმა ინდოეთში ლაშქრობიდან ალაფად გრენა (თუთის აბრეშუმხვევიას კვერცხი) საქართველოში ჩამოიტანა, რაც დასტურია იმისა, რომ, იმ დროისათვის, ჩვენში ამ კულტურას უკვე იცნობდნენ. ამასთანავე, ცნობილია, რომ ვახტანგ გორგასლის სპარს მეუღლეს საქართველოში აბრეშუმის სამოსი დაახვედრეს.

V საუკუნის ჰაგიოგრაფიულ ძეგლში „მუშანიკის წამება“ იაკობ ცურტაველი აღნიშნავს - „წმიდამან მუშანიკ ნაცვლად ჭიჭნაუხტისა საქმისა ხელთა აღიხვნა „დავითნი“. ჭიჭნაუხტი - აბრეშუმის ხელსაქმეა.

აბრეშუმის წარმოებამ და გადამუშავებამ ფართო განვითარება საქართველოში ჯერ კიდევ ადრეულ ხანაში ჰქონდა. არმაზში, დიდგვაროვანის სამაროვანის გათხრისას, ქალბატონის ნეშტზე ნანახია აბრეშუმნარევი შალის ქსოვილის ნარჩენი (ძვ.წ. II ათასწლეული). აბრეშუმის დიდი გზა საქართველოზე გადიოდა, რაც იმაზე მეტყველებს, რომ აქ აბრეშუმით ვაჭრობდნენ კიდევ. პლინიუს უფროსი (ახ.წ.ს.) ამბობს, რომ რომიდან შორაპანში ყოველწლიურად იგზავნებოდა 100 ათასი სესტერცი (ფულის ერთეული) აბრეშუმის საყიდლად (ვახუშტი ბატონიშვილის „საქართველოს გეოგრაფია“).

ცნობილი იტალიელი მოგზაური მარკო პოლო (მე-12 ს.) აღნიშნავს, რომ საქართველოში მებარეუმეობა და აბრეშუმის ქსოვა ძლიერ არის განვითარებული, რომ ქართველები აბრეშუმის ქსოვილის დამზადებისას ხმარობენ ოქროს ძაფებს და ღებულობენ აბრეშუმის ისეთ ლამაზ ქსოვილებს, რომლის მსგავსი მას არსად უნახავს.

საქართველოში, 1848 წელს ჩატარებული აღწერის მიხედვით, აბრეშუმის გადამამუშავებას აწარმოებდა 210 000 ოჯახი. ამავე პერიოდში (1828 წ.), ფრანგი ვაჭრის, კასტელას მიერ თბილისში დაარსდა აბრეშუმსახვევი ფაბრიკა. ფაბრიკის პროდუქცია თვეში 4-5 ფუტს შეადგენდა, რომელიც ადგილზეც იყიდებოდა და უცხოეთშიც გადიოდა. უფრო გვიან, კერძოდ, 50-60-იან წლებში, დასავლეთ საქართველოში არსებობდა რამდენიმე აბრეშუმსახვევი საწარმო. აქ დამზადებული აბრეშუმი იყიდებოდა უცხოეთში (რუსეთში, კონსტანტინოპოლში, საფრანგეთში).

1895 წელს, ხონში ამოქმედდა პირველი ძაფსაღები ფაბრიკა. ამ პერიოდში, ხონიდან მარსელში, ლიონსა და მილანში 100 ტონაზე მეტი პარკი იგზავნებოდა. ხონი ამიერკავკასიაში მებარეუმეობის ცენტრი გახდა.

1844 წლისათვის, აღმოსავლეთ საქართველოს სოფლებში აღრიცხული იყო 3 ათასზე მეტი შინაური დაზგა, რომლებზედაც ბამბის, შალისა და აბრეშუმის ქსოვილებს ამზადებდნენ, ქუთაისის მაზრაში კი, ათასამდე დაზგა.

მებარეუმეობა საქართველოში მე-19 საუკუნის 60-იან წლებში ძლიერ იყო განვითარებული და წარმოადგენდა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მძლავრ ეკონომიკურ ბერკეტს.

გასული საუკუნის 60-იან წლებში საქართველოში ყოველწლიურად იწარმოებოდა 4,0-4,5 ათასი ტონა აბრეშუმის პარკი, მებარეუმეობაში დასაქმებული იყო 100-120 ათასი ოჯახი. მაგრამ, სამწუხაროდ, 1964 წელს დასავლეთ საქართველოში გაჩენილმა თუთის მიკოპლაზმურმა დაავადებამ „ფოთლის სიხუჭუჭემ“ 15 მილიონ ძირზე მეტი თუთის ხე გაანადგურა, რის გამოც პარკის წარმოება კატასტროფულად შემცირდა. მართალია ქართველი მეცნიერების ძალისხმევით გამოყვანილი და გამოვლენილი იქნა თუთის დაავადების მიმართ შედარებით გამძლე ახალი ჯიშები, გაშენდა თუთის პლანტაციები, უფრო მეტი, ვიდრე 1965 წლამდე იყო, მაგრამ ქვეყანაში შექმნილი პოლიტიკური და ეკონომიკური ცვლილებების გამო, დარგი ვეღარ განვითარდა.

ამ პერიოდისათვის საქართველოში მოქმედებდა:

- 2 მებარეუმეობის სასელექციო სადგური და მზადდებოდა 80კგ სუპერელიტური გრენა;
- 5 საგრენაუო ქარხანა ამზადებდა 4,5-5,0 ტონა ჰიბრიდულ გრენას;
- 2 მეტუთეობის სასელექციო სადგური 1 მლნ. ნამყენი ნერვის წარმოებით;
- 5 პარკსახვევი ქარხანა 450-500 ტონა აბრეშუმის ძაფის წარმოებით;
- 2 აბრეშუმსაქსოვი კომბინატი 4,5-5,0 მილიონი მეტრი ქსოვილის წარმოებით.

ქართულ აბრეშუმს ხარისხით მონიწივე ადგილი ეკავა მსოფლიოში. ამჟამად, თუთის აბრეშუმხვევიას გენოფონდში შენარჩუნებულია 70-მდე ქართული და უცხოური ჯიშები. საკოლექციო ჯიშებთან ერთად არის თანამედროვე მაღალპროდუქტიული ქართული ჯიშები, რომლებსაც ახასიათებთ მაღალი ბიოტექნოლოგიური მაჩვენებლები. მაგ., ჯიში „მზიურის“ ძაფისაგან მზადდება უმაღლესი ხარისხის ქსოვილი „კრემ-შიფონი“, რომელმაც 1998 წელს ესპანეთში ხარისხის საერთაშორისო გამოფენაზე „პლატინის ვარსკვლავი“ მიიღო.

თუთის აბრეშუმხვევიას გენოფონდის შენარჩუნება 2015 წლიდან მიმდინარეობს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევით ცენტრში.

აღნიშნული გენოფონდი ერთადერთია საქართველოში და მისი შენარჩუნება უაღრესად მნიშვნელოვანია მებარეუმეობის აღორძინებისა და შემდგომი განვითარების საქმეში.

დღეისათვის, მებარეუმეობის დარგი საქართველოში მძიმე მდგომარეობაში იმყოფება, მაგრამ შეიმჩნევა გარკვეული ძვრები დარგის გადასარჩენად, კერძოდ:

სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის წილკნის ბაზაზე აშენდა მებარეუმეობის ლაბორატორია, რომელიც აღჭურვილია უახლესი მოწყობილობებით, სადაც მიმდინარეობს თუთის აბრეშუმხვევიას გენოფონდის შენარჩუნება, ჯიშების ბიოტექნოლოგიური მაჩვენებლების გაუმჯობესება და მასთან დაკავშირებული ყველა საშუალო.

2016 წელს, ქართველი ბიზნესმენების მიერ უზბეკეთიდან შემოტანილმა 100000 ძირმა თუთის ნერგმა გარკვეული სტიმული მისცა ხალხს და შეიქმნა 4 მებარეუმეობის კოოპერატივი, რომელთაგან ორმა დაამზადა გარკვეული რაოდენობით პარკი და ადგილზე განახორციელა ძაფის ამოხვევა.

ახმეტის რაიონში ყოველწლიურად მიმდინარეობს პარკის წარმოება.

აჭარის „აგროსერვისცენტრში“ ჩატარდა დიდი სამუშაოები მებარეუმეობის დარგის ასაღორძინებლად, კერძოდ: გაშენდა თუთის პლანტაცია, რომელიც უკვე შედის ექსპლოატაციაში, თუთის ახალგაზრდა საძირებზე დაიმყნო ჯიშის კალმები, მუშაობენ თუთის დათესვასა და საძირების აღზრდაზე. მომზადდა აბრეშუმის ჭის გამოსაკვები ოთახები, სადაც

დაიდგა თანამედროვე მოდერნიზებული გამოსაკვები თაროები თაროებით, შეიძინეს ტოტიდან ყლორტგამცლელი და თუთის ფოთოლსაჭრელი მანქანები და პარკის ამოსახვევი დანადგარი.

აბრეშუმის წარმოება, როგორც საქართველოს სამეურნეო და ხელოსნობის ერთ-ერთი უძველესი დარგი, მიჩნეულია მნიშვნელოვან კულტურულ მემკვიდრეობად და ქართველების არსებობის განუყოფელ ნაწილად, რომელიც უხსოვარი დროიდან ქართული იდენტობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მახასიათებელი იყო და კვლავაც აქვს ამის რესურსი.

ქვეყანაში მებარეუმეობის განვითარებისათვის საჭიროა შემდეგი ღონისძიებების განხორციელება:

საჭიროა აღდგეს თუთის ნერგების წარმოება, პლანტაციების დაერთეულიწარგობისგაშენება. ქართველი მეცნიერების მიერ დამუშავებულია თუთის კალმების დაფესვიანების სწრაფი და ეფექტიანი მეთოდები.

თუთის ნერგების წარმოების დაწყების პარალელურად, უნდა დაიწყოს ჰიბრიდული გრენის წარმოებისათვის მზადება (სუპერელიტური, ელიტური და ჰიბრიდული გრენის დამზადება).

უნდა მომზადდეს თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვილი ინფრასტრუქტურა: პარკსა-შრობი ფარდულები, გრენქარხანები და დაიწყოს სამუშაოები გრენის ადგილობრივი წარმოებისათვის.

უნდა ჩატარდეს მოსახლეობის და სპეციალისტების სწავლება აბრეშუმის პარკის წარმოების თანამედროვე ტექნოლოგიების ასათვისებლად.

კანტოფილის სარევეები

კარტოფილი ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კულტურაა, მას მეორე პურს უწოდებენ; მისი სამშობლო სამხრეთი და ცენტრალური ამერიკაა. კარტოფილის კულტივირება ამერიკელმა ინდიელებმა ჯერ კიდევ 14 ათასი წლის წინათ დაიწყეს; იგი ევროპაში (ესპანეთში) შეიტანეს დაახლოებით მე-16 საუკუნეში, შემდეგ გავრცელდა მრავალ ქვეყანაში; რუსეთში კარტოფილის გავრცელებას უკავშირებენ პეტრე I-ს, რომელსაც მე-17 საუკუნის ბოლოს კარტოფილით სავსე ტომარა პოლანდიიდან სამშობლოში გაუგზავნია.

საქართველოში კარტოფილის ნათესები პირველად მე-19 საუკუნის დასაწყისში თბილისის ახლომახლო გარდა; ამჟამად იგი მოყავთ უმთავრესად ახალქალაქის, ახალციხის, წალკის, დმანისის, თეთრიწყაროს, ხულოს, შუახევის, ნინოწმინდის და სხვა რაიონებში, ხოლო საადრეო კარტოფილი ძირითადად მოყავთ ბოლნისის რაიონში.

კარტოფილი შეიცავს 76,3% წყალს, 23,7% მშრალ ნივთიერებას, 17,5% სახამებელს, 0,5% შაქარს, 1-2% ცილას, 1%-მდე მინერალურ მარილებს, აგრეთვე C, B1, B2, B6, PP და სხვა ვიტამინებს, ასევე მიკროელემენტებს: კალციუმს, მაგნიუმს, თუთიას, სელენს, სპილენძს, მანგანუმს, რკინას, იოდს, დიდი რაოდენობით კალიუმს. კარტოფილისგან ანარმობენ სახამებელს, სპირტს, აცეტონს, პლასტმასს, ფოტოფირს, ნებოვან ნივთიერებებს და სხვა.

კარტოფილი ზიანდება სხვადასხვა მავნე ორგანიზმით, რომელთაგან აღსანიშნავია სარეველა მცენარეები: ძალყურძენა (*Solanum nigrum* L.), შვრიუკა (*Avena fatua* L.),

ბურჩხა (*Echinochloa crusgalli* (L.) P. Beauv.), ბოლოკა (*Rapistrum rugosum* (L.) All.), სპერგულა (*Spergula* L.), წინმატურა (*Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik), ქუთქუთა (*Thlaspi arvense* L.), ყვითელი (*Setaria pumila* (Poir.) Roem. et Schult.), ნაცარქათამა (*Chenopodium album* L.), დიდილო (*Centaurea depressa* M. B.), მინდვრის მდოგვი (*Sinapis arvensis* L.), შალგი (*Brassica campestris* L.), ბეგიაური (*Galium aparine* L.), ნარი (*Cirsium arvense* L.), ხვართქლა (*Convolvulus arvensis* L.), ხოვერა (*Galium tricornis* With.), ყანის ჭლეჭი (*Fallopia convolvulus* (L.) A.Love), დანდური (*Portulaca oleracea* L.), თავცეცხლა (*Galeopsis tetrahit* L.) მათიტელა (*Polygonum* L.), გაზაფხულის თავყვითელა (*Senecio vernalis* W. et K.), გვირილა (*Matricaria* L.), ჯიჯალა (*Amaranthus retroflexus* L.), საგველა (*Apera spica venti* L.), შავთარა (*Fumaria officinalis* L.), ჩვეულებრივი თივაქასრა (*Poa trivialis* L.), მხოხავი ჭანგა (*Agropyrum repens* (L.) P. B.), გლერტა (*Cynodon dactylon* (L.) Pers.), ღიჭა (*Sonchus arvensis* L.) და სხვა.

შავი ძალყურძენა - *Solanum nigrum* L.

თავცეცხლა - *Galeopsis tetrahit* L.

მინდვრის სპერგულა - *Spergula arvensis* L.

გვირილა - *Matricaria chamomilla* L.

ერთწლიანი, ბალახოვანი, შხამიანი სარეველა ძალყურძენასებრთა ოჯახიდან, შეიცავს ალკალიოიდებს; ფესვი ფუნჯა, ღერო სწორი, დატოტვილი, 30-120 სმ სიმაღლის; ფოთლები მარტივი, მორიგეობით განლაგებული, ოვალურ - კვერცხისებური, კიდედაკბილული; ყვავილები თეთრი, ვარსკვლავისებური, შეკრული ნახევარქოლგად, ყვავილობს ივლისიდან აგვისტომდე; ნაყოფი - შავი, წვნიანი კენკრა, მრგვალი, 1 სმ დიამეტრის, მწიფდება აგვისტო-ოქტომბერში; თესლი მომრგვალო, კვერცხისებური, გვერდებიდან შეჭყლეტილი, ფუძესთან შევიწროებული, ჭიპი გვერდული, სუსტად შესამწევი, ზედაპირი ბადისებური, მოყვითალო-ჩალისფერი, სიგრძე 1.75-2 მმ, სიგანე 1.25-1.5 მმ.

შვრიუკა - *Avena fatua* L.

ერთწლიანი ბალახოვანი მცენარეა, სიმაღლით 50 სმ; ღერო - ძლიერ დატოტვილია, რომელიც დაფარულია უხეში ბუსუსებით; ფოთლები - მოგრძო-კვერცხისებური, წანვეტებული, დაკბილული კიდევებით; ყვავილები - მოვარდისფრო; ყვავილობს ივლის-აგვისტოში; ნაყოფი - კაკლუჭა, უკუკვერცხისებური ფორმის, მონაცრისფრო-ყავისფერი, ზედაპირი მარცვლოვანი, სიგრძე 2.75-3.25 მმ, სიგანე 2-2.25 მმ; ერთ მცენარეზე ვითარდება 100-600 თესლი, მისი სიცოცხლისუნარიანობა 14 წელია.

ერთწლიანი, ბალახოვანი სარეველა მცენარეა მიხაკისებრთა ოჯახიდან, 15-20 სმ სიმაღლის, დაფარულია ჭირკვლოვანი ბუსუსებით; ფოთლები - ხაზურა; ყვავილები - მცირე ზომის, თეთრი, ყვავილობს ივნისიდან სექტემბერამდე; ნაყოფი - კოლოფი, კვერცხისებური, თესლი 1,1 მმ დიამეტრის, სფერული, ლინისისებურად შეჭყლეტილი, ყავისფერი, მწიფდება ივლისიდან აგვისტომდე, ერთი მცენარე 10000-მდე თესლს იძლევა; იგი უპირატესობას ანიჭებს მუავე და ტენიან ნიადაგებს.

ერთწლიანი ბალახოვანი სარეველაა რთულყვავილოვანთა ოჯახიდან სპეციფიკური სუნიტ. ფესვი - მთავარღერძა; ღერო - მიშველი, შეუბუსავი, სიმაღლე 15-60 სმ, ძირიდან დატოტვილი; ფოთლები - მორიგეობით განლაგებული, მჯდომარე, ორმაგფრთისებრ დანაკვეთილი; ყვავილედ კალათა, დიამეტრით 25 მმ. ნაყოფი ცილინდრული თესლურა ოდნავ მოხრილი, გვერდებთან შეჭყლეტილი, წვრილი, ზედაპირი გლუვი, მუქი მწვანე, მასაში მოვერცხლისფრო - ნაცრისფერი, სიგრძე 0.8 - 1.25 მმ, სიგანე 0.2-0.3 მმ, ერთ მცენარეზე ვითარდება 5000 თესლი. გამოიყენება სამკურნალოდ, აგრეთვე ხალხურ ვეტერინარიაში.

დანდური - *Portulaca oleracea* L.

ერთწლიანი ერთლებნიანი სარეველა მცენარეა მარცვლოვანთა ოჯახიდან, სიმაღლით 120 სმ; ფესვი - ფუნჯა; ფოთლები ლანცეტისებური; კილიანი მარცვალი თითისტარისებური, ფხიანი, გარეთა კილი ტყავისებური, მჭიდროდ ეკვრის მარცვალს, წვეროში გაყოფილია ორად, ფხა მუხლისებურია, მაგარი, გამოდის შუა ნაწილიდან, სიგრძით 12-20 მმ; მარცვალი ცილინდრული, ზედაპირი დაფარულია თხელი, მონაცრისფრო - მოყვითალო ზემოთ მიმართული ბუსუსებით, სიგრძე 6-8 მმ.

ხოვრა - *Galium tricornе* With.

ერთწლიანი, ბალახოვანი მცენარეა, სუკულენტის; ღერო - გართხმული, მონითალო ფერის 10-40 სმ; ფოთლები მჯდომარე, ხორცოვანი; ყვავილი წვრილი, ყვითელი, ყვავილობს ივნისიდან აგვისტომდე; ნაყოფი კვერცხისებური ან სფეროსებური კოლოფი, მწიფდება სექტემბერში, თესლი თირკმლისებური, ოვალურ - მომრგვალო, ზოგჯერ სუსტად დაკუთხული, გვერდებზე შეჭყლეთილი, ზედაპირი სუსტად დაკბილული, ნაკლებად მბზინვარე, შავი, მუქი ყავისფერი სიგრძე - სიგანე 0.75-1 მმ. ასრეველიანებს ბოსტნეულ კულტურებს, იზრდება გზის პირებთან.

საგველა - *Apera spica-venti* L.

ერთწლიანი, ბალახოვანი, მხოხავი სარეველა მცენარეა ენდროსებრთა ოჯახიდან, სიგრძით 10-60 სმ; ღერო - მარტივი, მხოხავი, ოთხნახნაგიანი; ფოთლები - ხაზურ-ლანცეტისებური, რგოლურად შეკრებილი; ყვავილი - მოთეთრო, ყვავილობს აპრილიდან აგვისტომდე; ნაყოფი - კაკლუჭა, მრგვალი, ყავისფერი, ბორცვიანი, დიამეტრით 2-3.5 მმ, თესლი მრგვალი, კაკლუჭისმაგვარი; კარტოფილის გარდა ასარეველიანებს მარცვლოვან და სათონ კულტურებს.

საშემოდგომო, ერთწლიანი, მარცვლოვანი სარეველა მცენარეა. ფესვი - ფუნჯა; ღეროს სიმაღლე 30-125 სმ; ფოთოლი - ბრტყელი, ხაზურა; ყვავილეთი - საგველა; მარცვალი - ლანცეტისებურ-კვერცხისებური, ვიწრო, ღრმა ღარით, სიგრძე 2.4-0.6 მმ, სიცოცხლისუნარიანობა 1-4 წელია, აღმოცენდება შემოდგომაზე, უპირატესობას ანიჭებს მსუბუქი მექანიკური შედგენილობის ნიადაგებს.

ჩვეულებრივი თივაქასრა - *Poa trivialis* L.

მრავალწლიანი, ბალახოვანი, ფესურიანი სარეველაა მარცვლოვანთა ოჯახიდან; ღეროს სიმაღლე 20-100 სმ; ფოთლები რბილი, ბრტყელი, მწვანე ან იასამნისფერ-მომწვანო, სიგანე 2-4 მმ; ყვავილეთი საგველა, სიგრძე 6 სმ; მარცვალი - ელიფსოიდური ან მოგრძო, მონითალო-ყვითელი, სიგრძე 1.3-3 მმ, ერთი მცენარე ივითარებს 1000 მარცვალს.

ცოცხალი გენმოდფიცირებული ორგანიზმების შემცველობაზე 177 ნიმუში შემონდა

2015 წელს, „ცოცხალი გენმოდფიცირებული ორგანიზმების შესახებ“ საქართველოს კანონის დამტკიცდა. რის საფუძველზეც, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტში ცოცხალი გენმოდფიცირებული ორგანიზმების კონტროლის განყოფილება შეიქმნა.

აღნიშნული კანონის აღსრულების მიზნით, დეპარტამენტმა სასოფლო-სამეურნეო ნათესების გენმოდფიცირებულობაზე შემოწმება 2015 წლიდან დაიწყო. მოგვიანებით, 2016 წელს, საქართველო გმო თავისუფალ ზონად გამოცხადდა. შესაბამისად, ქვეყანაში ნებისმიერი სახის ცოცხალი გენმოდფიცირებული ორგანიზმის გამოყენება აიკრძალა.

2015-2018 წლებში, ცოცხალი გენმოდფიცირებული ორგანიზმების კონტროლის განყოფილების თანამშრომლებმა, მაღალი რისკის შემცველობის მქონე მცენარეული სახეობის 177 ერთეული ნიმუში, საქართველოს ყველა რეგიონში შეამოწმეს. ლაბორატორიული კვლევისთვის სიმინდის, ხორბლის, კარტოფილის, ნესვის, საზამთროს, იონჯას, სოიასა და ლობიოს ნიმუშები აიღეს.

2015-2018 წლებში, საქართველოში რეგიონული მასშტაბით, დაახლოებით 561.205 ჰა სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, შერჩევითი წესით შემოწმდა. აღებული ნიმუშების ლაბორატორიულმა კვლევამ აჩვენა, რომ აღნიშნული მცენარეული სახეობები არ შეიცავს გმო მარკერებს, რაც დამადასტურებელია, იმისა, რომ ისინი ცოცხალ გენმოდფიცირებულ ორგანიზმებს არ წარმოადგენენ.

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ბიომრავალფეროვნების კონტროლის სამსახურის ცოცხალი გენმოდფიცირებული ორგანიზმების კონტროლის განყოფილების თანამშრომლები მომავალშიც აქტიურად განაგრძობენ მსგავსი შემოწმებების განხორციელებას. ცოცხალი გენმოდფიცირებული ორგანიზმების გარემოში ინტროდუქცია (კულტივირება) აკრძალულია და მსგავსი კანონდარღვევის გამოვლენის შემთხვევაში, დეპარტამენტის მიერ გატარდება კანონით გათვალისწინებული ღონისძიებები.

გარემოს ეროვნული სააგენტო ატმოსფერულ ჰაერში ტყვიის შემცველობის განსაზღვრას საბავშვო ბაღებისა და სკოლების მიმდებარე ტერიტორიებზე ისევ აგრძელებს.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო აგრძელებს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის უწყვეტ მონიტორინგს ავტომატური სადგურების საშუალებით. თბილისში, ბათუმსა და ქუთაისში გაიზომა რვა დამაბინძურებელი ნივთიერების კონცენტრაციები. გაზომვების შედეგად, ატმოსფერულ ჰაერში განსაზღვრული ნივთიერებების შემცველობები ნორმის ფარგლებში დაფიქსირდა, გარდა ამოტის დიოქსიდის (NO2) და მყარი ნაწილაკების (PM10) კონცენტრაციებისა.

30 ოქტომბერს, მყარი ნაწილაკების PM10-ის კონცენტრაციების ნორმაზე გადაჭარბება დაფიქსირდა ნერეთლის გამზირზე 1.3-ჯერ და ვარკეთილში 1.1-ჯერ. 31 ოქტომბერს, ნორმაზე გადაჭარბება დაფიქსირდა მხოლოდ ნერეთლის გამზირზე 1.1-ჯერ. 1 ნოემბერს, საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე მყარი ნაწილაკების PM10-ის კონცენტრაციების ნორმაზე გადაჭარბება არ დაფიქსირებულა. 2 ნოემბერს მყარი ნაწილაკების PM10-ის კონცენტრაციების ნორმაზე უმნიშვნელო გადაჭარბება დაფიქსირდა მხოლოდ ქ.ბათუმში, აბუსერიძის ქუჩაზე განთავსებულ ავტომატურ სადგურზე. 3 ნოემბერს, ნორმაზე გადაჭარბება დაფიქსირდა ქ.ბათუმში აბუსერიძის ქუჩაზე - 1.1-ჯერ. 4 ნოემბერს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე მყარი ნაწილაკების PM10-ის კონცენტრაციების ნორმაზე გადაჭარბება

ისევ არ დაფიქსირებულა. 5 ნოემბერს მყარი ნაწილაკების PM10-ის კონცენტრაციების ნორმაზე უმნიშვნელო გადაჭარბება დაფიქსირდა ისევ ქ.ბათუმში, აბუსერიძის ქუჩაზე.

მყარი ნაწილაკების PM10-ის კონცენტრაციების საშუალო წლიურ ნორმაზე გადაჭარბება დაფიქსირდა თბილისში ნერეთლის გამზირზე 1.3-ჯერ და ყაზბეგის გამზირზე 1.1-ჯერ, ხოლო ქ.ბათუმსა და ქ.ქუთაისში 1.1-ჯერ. ამ დღეების განმავლობაში, ასევე ფიქსირდებოდა ამოტის დიოქსიდის კონცენტრაციების საშუალოწლიურ ნორმაზე გადაჭარბება ქალაქ თბილისში, ნერეთლის გამზირზე 1.4-ჯერ და ბათუმში, აბუსერიძის ქუჩაზე 1.5-ჯერ, რაც არასრული წვის შედეგად არის გამოწვეული.

ქალაქ თბილისში ატმოსფერულ ჰაერში ტყვიის შემცველობის დასადგენად, გასულ კვირას ჰაერის სინჯები აღებული იქნა ქალაქის ოთხ ლოკაციაზე: უ.ჩხეიძის ქუჩაზე საბავშვო ბაღი N 2, ვაშლიჭვარში საჯარო სკოლა N 158, ბაქოს ქუჩაზე საჯარო სკოლა N 24 და ჩიქოვანის ქუჩაზე საჯარო სკოლა N 14. ჰაერის სინჯები გაიგზავნა გარემოს ეროვნული სააგენტოს ლაბორატორიაში. ლაბორატორიული კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ თბილისში ოთხივე ლოკაციაზე აღებულ სინჯებში ტყვიის შემცველობა არ აღემატებოდა დასაშვებ ნორმას.

გარემოს ეროვნული სააგენტო ატმოსფერულ ჰაერში დამაბინძურებელი ნივთიერებების კონცენტრაციების შესახებ მონაცემებს ყოველდღიურად აქვეყნებს სააგენტოს ვებგვერდზე www.nea.gov.ge, ასევე ყოველკვირეულად შესაძლებელია საზოგადოება გაეცნოს ინფორმაციას გასული კვირის განმავლობაში საქართველოს ტერიტორიაზე ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მდგომარეობის შესახებ.

დისკუსია ჰაერის დაცვის პოლიტიკის შესახებ

საქართველოს დებატებისა და განათლების ინსტიტუტის ორგანიზებით „ჰაერის დაცვის პოლიტიკის“ შესახებ გამართულ დისკუსიაში, თბილისის საჯარო სკოლებისა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის 100-ზე მეტი ახალგაზრდა ჩაერთო.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ, ნინო თანდილაშვილმა, დარგის სპეციალისტებთან ერთად, იმჯერა ატმოსფერული ჰაერის დამაბინძურებლების, დაბინძურების წყაროებისა და მათი ზეგავლენის შესახებ.

შეხვედრა დისკუსიის ფორმატში წარიმართა, რომლის მიზანიც დაინტერესებული საზოგადოებისთვის ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროების, მისი გავლენისა და შედეგების შესახებ სანდო ინფორმაციის მიწოდება წარმოადგენდა. მსგავსი შეხვედრები

უზრუნველყოფს მოსახლეობის გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლებას, რაც აუცილებელია ჰაერდაცვითი პოლიტიკის განხორციელების პროცესში მოქალაქეების მათხილურად ჩართვის უზრუნველსაყოფად.

დისკუსიის დასრულების შემდეგ, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის შენობის მიმდებარედ, გარემოს ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტებმა, ატმოსფერულ ჰაერში ტყვიის შემცველობის დადგენის მიზნით, სპეციალური მოწყობილობის საშუალებით სინჯები აღიღეს.

საქართველოს დებატებისა და განათლების ინსტიტუტი პროექტს თბილისის მერიისა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მხარდაჭერით ახორციელებს. პროექტი მიზნად ისახავს მომავალი თაობის არაფორმალური განათლების ხელშეწყობას, ადვოკატირების სწავლებას და მათ აქტიურ ჩართვას საკუთარი ქალაქის განვითარებაში.

წყლის დონის მზომი ავტომატური მონაცემილობა მდინარე ნენსკრაზე

ბარე ტერიტორიაზე მოსული ატმოსფერული ნალექების რაოდენობის შესახებ.

უხვი ატმოსფერული ნალექების და მდინარეში წყლის დონის ექსტრემალურად მაღალი მატების შემთხვევაში, მომზადდება გაფრთხილებები სტიქიური მოვლენის შესაძლებლობის შესახებ, მიღებული ინფორმაცია კი სხვადასხვა უწყებების წარმომადგენლებს ეცნობება.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე ნინო თანდილაშვილი, მესტიის მუნიციპალიტეტის გამგებელთან ერთად, სოფელ ჭებერში, მდ. ნენსკრაზე, გარემოს ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტების მიერ დამონტაჟებულ ჰიდრომეტეოროლოგიური პარამეტრების მზომ მონაცემილობების სამუშაო პროცესს გაეცნო.

აღნიშნული მონაცემილობების საშუალებით, გარემოს ეროვნულ სააგენტოს 24 საათის განმავლობაში გადაეცემა მონაცემები მდ. ნენსკრაზე წყლის დონეების მატების და მიმდებ-

ახლად დამონტაჟებული მონაცემილობები ხელს შეუწყობს მდ.ნენსკრას აუზში სტიქიური მოვლენით გამოწვეული შესაძლო უარყოფითი შედეგების თავიდან აცილებას/შერბილებას.

აღსანიშნავია, რომ მიმდინარე წლის ივლისის თვეში, ჭებერში განვითარებული ბუნებრივი სტიქიური მოვლენების შემდეგ, გარემოს ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტები ადგილზე მუდმივ მონიტორინგს ახორციელებდნენ, მიმდინარეობდა მონაცემილობების განთავსებისთვის შესაბამისი ადგილის შერჩევა და კვლევები მდინარე ნენსკრას ხეობაში.

ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებები მომავალ წელსაც გაგრძელდება

2018 წელს აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ გატარებული ღონისძიებები და შედეგები შეაჯამეს აბაშის მუნიციპალიტეტში, მავნებელთან ბრძოლის საკოორდინაციო შტაბში.

მავნებელთან ბრძოლის ღონისძიებები სახელმწიფო სტრატეგიის შესაბამისად ჩატარდა. დასავლეთ საქართველოში - სამეგრელო, გურიის, იმერეთის რეგიონებსა და აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში, თერმული ნისლის ტექნოლოგიითა და ცივი შესხურებით, 780 ათასამდე ჰექტარი ფართობი დამუშავდა.

ტყის პერიმეტრებზე დამონტაჟდა „მოიზიდ და გაანადგურე“ სადგურები, რის შედეგადაც, შემცირდა მავნებლის გავრცელება ტყის

მასივებიდან სასოფლო-სამეურნეო კულტურებზე.

აბაშის მუნიციპალიტეტში არსებულ შტაბში შეიქმნა მავნებელთან ბრძოლის სისტემა, რომელიც მონიტორინგსა და ანალიზზე დაფუძნებულ, კომპლექსურ ღონისძიებებს ითვალისწინებს.

სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსის მოადგილე, ქვეყნის მთავარი ფიტოსანიტარი, ზურაბ ლიპარტია აღნიშნავს, რომ აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლა 2018 წელს, წინა წელთან შედარებით, უფრო მასშტაბური იყო.

„სახელმწიფოს მიერ, უპრეცედენტო მასშტაბის ღონისძიებები ჩატარდა სოფლების

ტერიტორიებსა და სიმინდის ნათესების მასივებში. სტრატეგიულმა და სისტემურმა მიდგომამ რეგიონებში სიმინდის უხვი და მაღალი ხარისხის მოსავალი განაპირობა, აგრეთვე, მავნებლის რაოდენობის შემცირება და მისი გეოგრაფიული არეალის ძველ საზღვრებში შენარჩუნება. კვლევების შედეგად დადგინდა რომ თბილისის მოსავლის დაზიანება, დიდწილად, განაპირობა სოკოვანმა და ბაქტერიულმა დაავადებებმა, რაზეც ფერმერების ინფორმირებულობის გაზრდის მიმართულებით აქტიური მუშაობა გაგრძელდება“ - განაცხადა ზურაბ ლიპარტიამ.

მცენარეთა დაცვის სპეციალისტები ცალსახად აღნიშნავენ, რომ მავნებელთან ბრძოლის

პროცესში მნიშვნელოვანია მოსახლეობის ჩართულობა, ფაროსანას მექანიკური განადგურება როგორც საკარმიდამო ნაკვეთებში, ასევე, საცხოვრებელ სახლებში, სადაც მავნებელი გამოზამთრების მიზნით შედის.

(<https://www.facebook.com/National.Food.Agency/videos/359255668152338/>)

აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლის მიზნით, ღონისძიებები, სახელმწიფოს სტრატეგიის შესაბამისად, მომავალ წელსაც გაგრძელდება.

ცხელი ხაზი: 1501

აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ: www.parosana.ge

